

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

И ПОСЛЕ ПРИЧЕ – ПРИЧА

Најлепша остварења из ужег избора
са конкурса за најкраћу кратку причу

(Приредио Ђорђе Оташевић)

АЛМА

Београд, 2006

И ПОСЛЕ ПРИЧЕ – ПРИЧА

Најлепша остварења из ужег избора са конкурсâ за најкраћу
кратку причу

(Приредио Ђорђе Оташевић)

<i>Рецензент</i>	Владимир Павловић
<i>Ликовно решење корица</i>	Милан Бештић
<i>Слика (детал)</i>	Михаило Петковић
<i>Технички уредник</i>	Горан Оташевић
<i>Коректура</i>	Љиљана Оташевић Дејана Јовановић
<i>Издавач</i>	„Алма”, Београд
<i>За издавача</i>	Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Скрипта Интернационал”, Београд
<i>ISBN</i>	86-84023-64-1

Београд, децембар 2006.

almabg@sezampro.yu

www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

Приче објављене у овом зборнику послате су на прва четири конкурса за најкраћу кратку причу, која је организовала издавачка кућа „Алма“ у сарадњи са „Беографитима“, биле су у најужем избору за објављивање у зборницима, а у њих нису уврштене из више разлога. Најчешће се радило о трећој причи истог аутора. На конкурс су могле да се пошаљу до три приче, у зборник су улазиле највише две јер је приређивач сматрао да би у супротном књига била предебела. Неке приче су биле дуже од предвиђених деветсто знакова. Разлози за неуврштавање у зборнике су различити, али је за све приче карактеристично да су квалитетне и да заслужују да буду објављене.

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ

Када сам ушао, критичар је верглао: било је јасно да говори о Србима. И књига се бави Србима, карактером нације, поданичким поривима, итд. Закаснио сам, јер хтедох да сазнам у вестима колико глупости су учинили Срби тог дана. Они, као и други народи, чине глупости. Други народи нас, често, подсети на то. Подсећања улазе у домен етнопсихологије – и о томе је говорио критичар представљајући књигу и аутора.

Иначе, мој улазак никог није збунио. Ни озбиљну публику, ни камермане, ни девојке због којих сам, право говорећи, дошао. Весна је намигнула – камера је ухватила тај дражесни покрет. Углавном, намигивање и шеретлук јесу црте овдашњег карактера. О томе причао је други учени гост, рушећи Дворниковића, и друге, непознате. Кад су на ред дошла питања, зајапурена госпођа се опсежно обрушила на српски род, потом на младеж, питајући да ли млади данас имају циљ, свест о...

– Имају – обрецнуо се академик – циљ им је да дођу до речи, не вас да слушају...

Весна је намигнула, старци кашљали, камермани су отрчали да уоквире вести. Госпођа је нестајала у воску кикота.

Нермин Агановић

СРЕЋА

Данас ме посрала птица. Људи кажу срећа. Срећом ме вечерас толико и не боли. Ко би рекао да ћу прижељкивати да ме птице серу по глави. Човјек свашта дочека.

Напокон почињем пишати у катетер мокраћу измјешану са крвљу.

СТИЛИЗОВАНИ ВРИСАК

У стакленој згради зрцали се небо. Једна птица, сигурна у приказ, удара главом. И други пут, у неверици. Кривудава, несигуран лет, односи је даље. (Гледао сам за њом и мислио: да ли она сада осећа страх?) За то време, са друге стране стакла, човек у оделу од финог штофа мокри и мисли: „Био сам са друге стране њеног неба, али то не значи да сам био и њен бог; био сам невидљив, и то је добро.” Само минут-два раније, човек у оделу од финог штофа гледао је како се птица примиче и премирао од страха. Сада он цвили од задовољства, и пада у искушење да подметне руку под топли млаз. (Када из правог неба лине киша, стакла мојих наочара почеће да се топе, и лице ће ми облити шећерни сируп. Иако ћу то звати необичним, схватићу и да сам, изгледа, срећан).

Неописиво олакшање је у току.

Једног јесењег дана неко је одлучио да каже Не, да заустави точкове судбине, који се преломише на његовим плећима. Није желео да буде роб, робовима својих заблуда.

– Ја сам изнад вас и даље ћу ходати сам. Ви нисте људи. Гледате са висине, да би у својим очима били већи. Глумите срећу празним осмесима, смејете се туђој несрећи. За вас постоји само глад, паразити. Вегетирајте! Ја идем даље, прелазим границу живота, доста сам играо вашу игру. Ја сам живввв... рече. Насмејавши се, сачека последњи ујед судбине, која га је опет изненадила оборивши га на земљу, остављајући га да умре у прабини, болном и спором смрћу.

Покуша последњим снагама, напрежући се до крајњих граница, да узвикне, да отера смрт, да дозове живот, да не призна пораз, али зачу се само тужно, слабо цвиљење пса док су се људи разилазили.

ПРИЧА О СТАРЦУ КОЈИ СЕ СЕЋА

Одавде па до мог рођења, простира се дуга линија искуства. То је уствари ЈА, пупчана врпца, којом сам везан за убеђење да је реч о једној истој, увек присутној особи, на почетку, као и на крају, и да се све те згоде и сазнања нису десила неким тако различитим људима. Не знам, можда ћу и ја једном бити старац проширеног сећања, уколико га швајцарска кукавица сенилис не буде искључала са податне површи памети. Тада ћу, са штапом у рукама, седети на клупи, у сенци неког дрвета, и сећати се, мислићу на лица и пределе, људе и догађаје, сећати се, сећати... Толико ћу се сећати да ће мој беспрекорно очувани мозак, оплођен сећањем, можда доћи до беспрекорних закључака о животу доступних само једном мудрому старцу... И? Да ли је то плод или пиљевина?

Љиљана Аћимовић

ТУЖНА ПРИЧА

У судару је учињена велика штета.

Звезде су се сакриле. Месец је променио путању.
Океан је устукнуо пред обалом. Трава не мирише. Пас
спава. Сањам ружно. Не видим лице. Хоћу да одем.

Мој брат ћути.

ТАМО – АМО ПО БАНАТУ

На средокраћи друма Међа – Темишвар налази се село Дињаш.

Дињаш је, исправљају ме његови житељи, град, а не село. По речима једног бостанције, добар глас о Дињашу прочуо се чак до Хертогенбоша.

Одакле ти тај податак, упитах га.

Па од Боша, одговори ми. Ако не верујеш, послушај.

Продавац се попе на највећу лубеницу и викну: Ехееј!!!, па ми рече да сачекам да прођу три сата, колико је потребно да се Бош одазове.

Стрпљиво сачеках да прођу три сата, али од одзива ни трага ни гласа.

Преварио си ме, кажем, али ме овај одмах разуверу пруживши ми џепно огледало, у којем угледах нацереног Хијеронима.

ПОНОВО

Возим се градским превозом. Окренут на страну, кроз прозор гледам улицу. Људи, аутомобили, камиони, аутобуси. Гледам напољу жене како пролазе и године како им пролазе и како мени пролазе. Нимфе! Како бих само желео да будем сад са њима, да за тренутак, само мало, зауставим и испуним те године и те жене! И мој аутобус поред свега тога пролази и ја са њим пролазим и време пролази. Стајемо. Време је да изађем. Окрећем главу на другу страну и поред себе видим анђела! Њен поглед и мој. Ћутање. Морам да изађем, а нисам видео да је била поред мене! Питам се колико дуго ме је тако гледала. Не знам, а то ме боли. Излазим.

Мислићу о њој, а онда... Онда ћу је заборавити.

НАСЛЕДСТВО

У огледалу је посматрала своје наследство. Мислила је да је то све што јој је остало. И било је. Приказивало је њену прошлост. Будућност. Садашњост суморну попут дима у празној чаши у четири ујутро. Светло је незгодно падало скривајући половину призора. Чекала је. С времена на време покушавала би да се одмакне, али је успевала само на неколико момената. Своју fino обликовану леву руку превлачила је преко површине огледала дивећи се њеној метаморфози након које постаје десна. Сваким погледом је примећивала још једну ману на свом савршеном лицу. Наследство се полако разносило у изливима беса. Тражила је и најмању неправилност на огледалу. Зачуђено је посматрала и уклањала сваку мрљу прашине са њега. Опет није била задовољна. Посматран кроз густе дим цигарете одраз је добијао помало исконски израз. Након небројених тренутака уз троми шум крила на огледало је слетео Мољац. То је било исувише за њен измучен ум. У стопу пратећи оштар звук сломљеног стакла, слика њеног наследства се неповратно изобличила. Седла је дуго потом раскрвављених руку. Чекала је.

ПРИЧЕ СА МОРА

Када погледамо уназад на незаборавни октобар, не можемо а да не схватимо да су пљускови туриста из приградских насеља сабрали ситуацију када се гомила папира сладуњаво смешка, желећи да нам објасни зашто можемо да се замислимо над облаком слутње, којег су донели неспретни ветрови са јужног мора, ветрови засићени сољу и мирисом мртвог канапа исплетеног избразданим рукама дутогодишњих пушача оригина, ловора и оштрога дувана у диму који бежи из њихових радионица у ноздрве тупих галебова који облећу око успаваног залива, видећи у даљини дим возова који журе превозећи уморне туристе у наш град тог незаборавног октобра.

ЖАЛ ЗА МЛАДОШЋУ

Син на студијама у далеком граду, ретко је писао родитељима. Након две, посебно за мајку дуге године, стиже писмо са поздравом, неке таблете уз објашњење:

– Драга мајко, шаљем ти ове таблете да ми будеш млада и лепа као некад... Смеш узети само једну!

Након завршених студија младић стиже пред родитељску кућу. Ту затече лепу и младу жену, како у наручју држи малог дечака. Изненађен упита: Молим вас, где су људи који су некад становали овде? Млада жена одговори:

– Сине, ја сам твоја мајка и узела сам само једну таблету, а овај дечак, твој је отац; мора бити да је узео...?!

Драган Батанчев

НАЈТУЖНИЈА ПРИЧА НА СВЕТУ

ја, Ви

БЛИЗАНЦИ

Белина собе, бељим ти лице учинила.

Ти, који си зачет у исто време и у истој утроби,
умиреш.

Зато даћу ти део себе. Један бубрег теби, а други
нека остане мени.

А кад се руменило врати на образе твоје, заједно
ћемо гледати лет птица над реком док нам девојачке
косе додирују чела.

ЛОВЦИ У МУТНОМ

Не прође ни минута а да се не сјети...

Почело је скривеним позивима на мобител: непознати починитељ ју је увјеравао да је њен драги прељубник. Бесмислене дуге свађе, губитак повјерења – затресен брод (боље речено брод у олуји!) Престаје одговарати на позиве упућене инкогнито (и непознат глас који се чује након што се огуле сви слојеви звона с мобитела!).

Наставило се мејлом. Шест мејлова од непознатог/е тврде да је вара и наводе имена свих „сумњивих“ женских особа с којима су се прељуби догодили. Скоро умире од туге. Мијења адресу. Тад непознати/а проваљује на мејл адресу њене љубави, да би јој од тамо слао/ла зле мејлове „за име и на рачун оптуженог“. Постанеш очајан након неког времена. Престанеш се чак и питати тко те толико мрзи да ти жели сломити везу и вјеру у друге људе.

Сунчано јутро, нада у зраку – а она се само пита хоће ли икад престати.

ШТА ЋЕ МИ СВИЊА ПЛИШАНА

Покушавајући да распремим собу и коначно се решим неких ствари, сетих се да је Десница у „Прољећу Ивана Галеба“ описивао везивање за ситнице као знак малограђанштине, и у питању горе наведеном – заправо одговору мом брату зашто хоћу да бацам ову играчку, рођендански поклон од драгог ми друга – садржала се суштина моје данашње малодушности – пропадљивост је тако поражавајућа, нарочито када се њом бавимо сатима, њеним очигледним промотерима – прашином и грињама – и има ли шта чаробније од позоришта лутака, које су животније и човечније од самог човека, један на један, човек спреам аутомата, племенитог и прочишћеног, ни грам меса, ни тренутак мисли, ослобођене лутке плешу, у мојој соби, у мојим данима због тога нема места малој бездушној свињи од плиша, украсна играчка је антоним лутки, мртва приroda наспрам, хух, оном како ја водим љубав у последње две недеље, потпуно изненађена чињеницом да може да буде толико лепо, срећна сваки пут кад се изнова деси па потврдим себе у вишеслојном и дубоком задовољству, у полураскуваној карлици, у припадању и жељи.

ЗЛОЧИН БЕЗ КАЗНЕ

Препознала га је Управа прихода, када су га нашли органи реда, мртвог крај уличног контејнера у Проте Матије Ненадовића код броја 13, општина је платила сахрану... вила на Дедињу, хотел прве категорије „Универзал“, пет кућа са још увек лепо уређеном инфраструктуром и погледом на Ушће Саве у Дунав... комисија за приватизацију је одреаговала законски и салонски, брзо и ефикасно, док се још није ни охладило тело покојног последњег наследника чувеног привредног гангстера ФАЈФЕРТА...

У Сарајеву је на Марин двору пронађен мртав потомак Крње Сарајлије, власника тешке индустрије БИ-ХА...

У Загребу је покрај Мирогоја пронађен мртав изданак Загораца, чувених још од Марије, да су један давали а десет узимали...

У Љубљани и Скопљу, колико је и од кога је, не зна се... Уједињене нације интензивно трагају за убицама!!!

ПАД

Ништа се није десило.

И овај пут само мук.

Проклета тишина и усамљени бес који расте. Свежина ноћи кроз отворени прозор покреће листове велике биљке у лено таласање. Чују се капи слабе кише како успорено добују по крову. Као да је време стало и окренуло леђа, као да су нестала сећања, као да је прошлост поново почела да тече.

Затвара очи у полумраку своје истине и очајнички жели да нестане. Да полети. Изнад града, високо, преко тамних зграда и пустих улица, далеко. Окреће главу на другу страну, где му више прија, тамо где је потпуни мрак. Живот се још једном сурово нашао и нестао из ове собе. Окружује га полако неверица о којој је чуо.

Ипак је била лаж.

Ипак не постоји!

Када човек пада, све је извесно, иде полако, али сигурно. И тада ништа није важно. И тада ништа неће бити важно. Само мрак и тренутак када стигнеш до дна. Тада почиње да боли...

Данијела С. Богојевић

ЈЕДНО

Набујали титраји површине мисли. Дубина је празна. Смислена. Синкретички покрети лудила. Није баш лако. Свакако ћу пољубити пса. Лепљива њушка међу рукама. Весло је заборавио на обали. Таласи заједништва. Сутон.

ПОЉУБАЦ БЕЗ КИШЕ

Приближио сам се њеним уснама. Баш сам близу. Тик до пољупца. Онда је зазвонио телефон. Онда се јавио ветеринар који је подсетио да њена мачка треба да прими терапију. Потом је неко куцнуо на врата. Комшиница проверава да ли је покупила веш јер почиње киша. А ништа лепше од пољупца на киши. Као на филму. Али ја се никад нисам љубио на киши. Нећу да се љубим на киши. Волим конфорне станове. Враћам се на претходни размак од њених усана. Тик до пољупца. Тада сам чуо јак звиждук споља. „Као не обраћамо пажњу“. Или немамо пажњу. Најзад се љубимо. Прошло је доста времена до првог пољупца. Стрпљење је опет победило. Романтични би рекли љубав. Можда жеља. Драго ми је само да киша није заслужна за наше умешне пољупце.

ПРАШЊАВА ТЕЗГА

Радња беше отворена. Стара тезга у углу је сакупљала само најфинију прашину. Купаца није било и поред тога што се продавац трудио да радња буде снабдевена. Четвртком је обично долазила старица по пиринач, понедељком дебељко по ексеру, а средом млада жена по шећер. Продавац је тачно знао када ће

ко доћи, тако да је роба већ чекала припремљена. Тај дан беше другачији. У радњу утрча дете. Подиже се на прсте и прстићима исписа неке знаке по прашњавај тезги. Продавац погледа, али није разумео. Питао је дете шта жели. Показа на исписану тезгу. Продавац слеже раменима, дете се насмеја и побеже. Затвори радњу.

СТРАХ

У једном граду, зима једне године беше јака и хладна. Трагаше за њом те ноћи, умотан у свој страх и жеље.

Шта све његова измучена душа памти? Његове очи више од људске беде виделе нису, ни руке сем свакидашњег такле нису, а њена је утроба још неокупана светлошћу и још увек није ходочастила болу.

Нађе је! И све бејаше истина: њено младо лице, на њему његове уморне руке губитника, све године лажи, порази, чекање... Само је једном чуо баш њен ехо како шапатом одзвања из дубине његове душе и једном је стигао рећи да је сапета мрежама овога света.

Тако је човек изгубио своју радост и постао слуга обичне смртности.

Лаж је била лакша за понети, ипак! И једну је зиму лакше памтити него поразити страх.

НЕОРИГИНАЛНО

Погледах у огледало излога. Како ми капа рђаво стоји? Обод оборен до обрва. Био је то шешир пре кише. Вода у млазу са стрехе натопила сваку леопардову шару на плишаној тканини. Па то нисам ја? Идем Балканском. Отварам врата броја 13. Два портира. Дневни и ноћни. „Ноћни портир“ (усред бела дана) био би то немаштовит наслов – сложила би се и Шарлота Ремплинг. Да ли да сиђе или ћете Ви горе? Шта желим? Нека сиђе. Шта ћу му рећи? Оно што не желим. Само да га видим. Снебивам се са погледом ка излазу. И већ сам на мокром тротоару. „Врата остају отворена“. И иза Милене Дравић. Неоригинално. А тек је неодговарајући наслов приче „Шетња по пролећној киши“. Кетрин Хепберн је носила кишобран и није била сама. Ја сам у децембарском дану са заборављеним кишобраном у комбију, сама. Са мокром капом и уплашеном жељом. Напилах јабуку у цепу и загризох утешно.

ИМАМ ЈЕДНУ ЖЕЉУ

Разочаран и љут, прилазим огледалу, суочавам се са својим клемпавим ушима и мрмљам:

– Дабогда отпале, ко вас такве направи!

Уши се нагло стањују и отпадају.

Седим у кади, гледам у своју омлитавелу мушкост и мрмљам:

– Вода те однела!

Вода се нагло повлачи и са собом односи све што сам од рођења вукао међу ногама.

Гледам у звезде, које ми никада нису изгледале тако далеке и недостижне, схватам да се више ничем добром не могу надати, склапам очи и мрмљам:

– Црко, дабогда!

Ујутру се будим разочаран и љут што ми је највећа жеља опет остала неостварена.

ЛИФТ СНОВА

7:15 сан. Отварају се врата од лифта. Она је већ ту. Црвена коврцава коса, одело, огромне смеђе очи испод наочара са скоро невидљивим рамом.

Питам је како је. Она, као и обично, одговара да је боље него јуче.

- Чини ми се да ће дан бити добар?
- Сваког јутра устајемо са истом надом.
- Могли би негде на кафу?
- Могли би неког другог дана.
- Јавићу ти се неког од других дана.

Смеје се, лифт стаје, и одлазимо свако својим путем.

17:05 крај радног времена. Притискам дутме и лифт ускоро стаје. Врата се отварају. Она је, наравно, ту. Испеглана плава коса, уска бела хаљина испод које се назире танга, плава сочива. Само јој климнем главом и насмејем се. Она се насмеје, као да отпоздравља. Мислим да су и зуби вештачки. За осмех сам сигуран. Гледам је. Ми више нисмо на истој страни. Ускоро ћу, ваљда, почети да сањам другу.

ЈЕДНОСТАВНОСТ

Као што налаже истанчан туристички укус, лепушкасти италијански порно глумац, седмога дана боравка у малом приморском градићу, посетио је средњовековни манастир.

У кратком разговору са младим монахом, који је преводила седма по реду девојка коју је туцао откако је допутовао, пожалио се једино на исцрпљеност, проузроковану, вероватно, врелим поднебљем:

– Оче, свакога дана на плажи видим много лепих девојака чијем изгледу не могу да одолим! Шта да радим?

– Брате, окрени главу! – рекао је монах, окренуо се и дутим корацима ушао у цркву.

ИМЕТАК

Не поричем да је живот леп. За неког. Ја нисам трбао ни да се родим. Не умем да волим зоре, не памтим пролећа, прерано су отекле низ сећања. У мени не станују смехови, само сузе и јесени. Да се женим? Од једног да направим два, још горе, три, четири мученика? На мојој злој коби да догоревају недужни? Некриви?

Мајка је била несрећна, све њено незадовољство протекло је преко мојих бедара. Отац алкохоличар. Деда, себичњак, себи утађао, баба Исусов следбеник. Ја плод укрштених несрећа. Радио сам у циркусу, нису ми платили, надничео, оставио снагу, шверцовао, хватала ме милиција, топио се у дуг, док ми до врата није дошао. На Косову цео војни рок. Тужио ме комшија да сам га тукао! Јесам! Али га нисам онеспособио за цео живот како је навео у тужби! Рекли су да га морам издржавати! Од чега! Ајде, реци од чега, сестро слатка?

Кажеш трудна си, волиш ме, хоћеш за мене? Па хајде, не браним се ја, само да знаш, ја на овој земљи само неба имам колико и други, и ничег више. Не плачи, не причам ти ово да те одбијем. Него да знаш, ако ми поглед оде за птицом, да нисам љут. Горе је сав мој иметак, па пазим на њега да ми и то не разграбе, они што им среће никад није доста!

Пред сам крај живота оштрач мачева је одлучио да крене на пут и тако подели своје непроцењиво мајсторско знање. Обуо је најбоље сандале, једине које је имао, и изговорио неколико молитви у којима је замолио Буду да му буде сапутник. Сео је испред своје колибе од прућа из које разне птице већ дуго отимају гранчице за своја гнезда, и веома лако одредио трасу свог мисионарског путовања. Нико не зна колико је дуго тако седео не додирујући тишину. Зна се само да није могао да одлучи шта да понесе са собом. Тоцило или мач.

ИГРА

Како сам је волео у том тренутку када се грчила од плача у мом наручју. Њено напаћено тело није могло да осети дрхтај мог узбуђења. А она је мислила да је убијам у себи. Мрзео сам што сам ја узрок њеном болу, а у исто време сам осећао неку чудну, готово демонску сласт у напајању њеним сузама. Паничан страх ранио је свечани тренутак, пустио сам да потекне крв, а онда одјурио. Одмах је загрлила моменат који се спремао да јој постане судбина, без оног молећивог додира који сам очекивао. Осећао сам како ми ветар леди плућа, возио сам брзо. Заборавити. Једино ми је та потреба владала бићем. Заборавити. Возио сам још брже. Ноћ је била густа. Њена слика се удвајала испред мене, множила се око мене, мирис њеног обожаваног облика, савршен поглед, усправан став... Ломио сам је док је нисам савладао и у последњем моменту остала је победник, није молила – а ја сам је волео... Возио сам толико брзо да су ми се мисли заледиле. Онда је све стало. Мирис млаке крви ме је последњи пут подсетио на њу. Затим је наступио заборав.

Г.Г.

Господин А воли профит, екстра профит још више. Капитализам обожава.

Не воли папирологију и дугачке, компликоване речи. Мада се залаже за повећану порозност граничних прелаза отаџбине, поготово кад су одређене врсте роба у питању, патриота је. Власник је колекције елитних превозних средстава и судбине неколико бивших привредних гиганата. Порез презире.

Господин Б воли свој национ, свој углед и учествовање у ТВ дуелима. У којима жестоко брани углед национа. Принципијелно горд, хонорарни је сарадник свих слободољубивих институција и организација. Нервира га неправда начињена народу којем припада, страни утицаји и претерана стидљивост његових појединих студенткиња.

Господин Ц сматра да је крајње време да угледна група грађана својим активним укључењем у политички живот земље преузме одговорност на себе. Познаје и г. А и г. Б. А зна и да мрси чуда...

НЕДЕЉНО ПОПОДНЕ

Олакшање и сумње
Неочекивана порука
Без врућина
Коначно опет пријатељи
Уместо жалбе, бивши ратник потегао оружје
Смрт без умишљаја
Доушници под заштитом
Остаре чекајући посао
Судија заспао на суђењу
Имате шарма, људи се уз вас пријатно осећају
Котлић и оргијање
Радни дан у космосу
Маштање постаје стварност – попуните купон за
бесплатно летовање са вољеном особом...

Читање новинских наслова може бити заиста ин-
спиративно.

Од сутра прелазим на сликовнице.

КРИВ ЈЕ АУТО

Волим завиривати, што раде сусједи, а највише први са десне стране. Тамо живе Силвио, Јасминка и Срећко.

Сваки дан гледам , како улазе у његов ауто и возе се некуд. Сигурно остављају синчића у вртићу, они се возе даље на посао.

Увек се грле и смију.

Прије пет дана се је то промјенило. Мали је плакао у дворишту, Јасминка је се одвезла свијим аутом, Силвијо у својем, без поздрава.

Послије је млада жена нестала. Није се враћала, а нисам видјела ни аута.

Заплачем:" Развели су се. Никад више брачне среће;

Нема ње ни аута." Дан касније је дошла.

"Јесу вас брзо развели? упитам нељубазно.

"Не била сам на прегледу. Очекујем кћер. А? Ауто? Тамо је код трећег сусједа".

Онемим. Отворим уста, а гласа нема. Нисам ја крива него ауто.

Стварно. Ауто је у дворишту трећег сусједа.

ДА СМО НЕЗАБОРАВНИ

Сваку недељу од фебруара до новембра око осам ујутру комшија у плавом конбинезону, смеђим рибарским чизмама, гуменим рукавицама и гумираној сивој прегачи догура из велике гараже своје божанство металне бије са четири преплетена сребрна кружића на челу. На дворишту већ чекају канте, четке, шлауф, разни детерџенти и шампони. Обред, којим демонстрира своју вредност пред комшијама и мимоидућима, почиње. Зуји високотлачна пумпа, пршти млаз воде – све некако у ритму громкости ХАРД МЕТАЛА из касетофона у ауту – пева и он.

Трчање око аутомобила завршава око једанаест. Затим следи чишћење унутрашњости. Покрај је усисивач, мало мањи од аута. Улази и излази кроз сва врата, повремено и кроз пртљажник. Унутра се преврће, усишава, дува у стакла, брише... Затим чисти тепихе и навлаке за седишта. Обрише регистарске таблице, мало дуне у огледала и дланом брише. Погледа у све четири стране света, да ли га виде комшије. Жена долази и помаже му јер је ручак готов. Божанство гурну у гаражу. На дворишту већ чека други ауто за недељну поподневну шетњу под сунчане Алпе.

МАРТОВСКЕ ИДЕ

Хтео сам да кажем лагано... али ја нити тонем нити падам, већ некако на чудан начин левитирам и тешим се да се, ето својом новооткривеном способношћу, поигравам са неким ко ми је увалио нешто заиста јако. Као, ја знам у чему је ствар и ако у једном тренутку престанем да глумим, представа ће да пропадне; као код оних илузиониста, који те насумце изаберу из публике и ти треба да се претвараш да видиш змије или неке друге зверке, које су на необјашњив начин, само покретом магичарове руке настале од његове мочуге или музичког инструмента. То што се у том случају понашаш као будала, није ништа наспрам онога шта би било када би публици саопштио да тамо нема ничега. Публици је лакше да поверује у необјашњиво, него у то да је обманута. Заправо, публика највише воли када се неко мајмунише на позорници и тиме изазива општи смех. Баш као што се светиња тискала, пре неки дан, недалеко одавде, да види деформисану сподобу код путујућих забављача са Истока и у исто време захваљивала Јупитеру што има срећу да постоји неко лошије судбине од њихове. Потрудићу се, дакле, да не нарушим концепцију представе и наставити да играм онако како је доминус грегис замислио. У складу с тим, улога ми налаже да на крају изустим: Зар и ти, сине Бруте!

НАЛИЧЈЕ

Испало перо из анђеоског крила. Грчи се на земљи, без корења пред животом у самоћи одузетог му дана. Крај њега неми, бледи листови у безнађу. Због хладног кишног осмеха дуго се низ њих сливао очај. Ноге смрти пређоше преко пера без напора и гласно. Отровно корачајући даље, смиловаше се листајућим знацима живота. На крају дана перо укоченог погледа било је далеко од покорно разлистаног жуто-зеленог ништавила пред стрепњом од казне.

ПРОСТОР ТИШИНЕ

Мени је лијепо и онда кад је између нас тишина. Она нас повезује чвршће него ријечи. Моћна је колико и најмоћније ријечи. Узбуђује. Ми смо дио ње; она је испуњена нама. Празнина између ријечи говори колико и ријечи. Између ријечи ријеч која се не чује, говори више од оне која се чује.

А колики је простор тишине? Да ли је то само танка линија која нас повезује или је она све оно што нас окружује у тренуцима самоће? Ријечи у тренутку тананог осјећања нису потребне. Јер између нас су ријечи тишине. Ријечи које кажу да ми је лијепо и онда кад их не чујем...

ПРВИ ВАВИЛОН

Звезда је жестоко пекла. А горе, на врху непрегледне грађевине, знојила су се два радника.

- Душане, додај ми циглу... Ајде, шта си стао!

- Само мало, Милутине... Само мало да одморим – додао би он ту и оно да испушим цигару, али пушење дувана још није било измишљено.

Душан се попео на ниво изнад и оданде посматрао равницу испод.

- Лепо смо напредовали, Миле, зар нисмо...

- Да, још мало па ћемо стићи до богова.

Душан је зао мало више о свему. Баш је хтео рећи како је то и била намера. Међутим, скочио је на Милутинов ниво не слутећи колико је овај мали скок за човека велики корак за човечанство.

- Das war ja ihrer Absicht.

Милутин није могао схватити шта то његов компањон бунца. И зинуо је рећи да ништа не разуме, али чуло се само

- Je n'ai pas compris.

Слично се десило и на нижим спратовима грађевине. Људи једноставно нису разумели једни друге, а спорадично су избијала прва кошкања. Међутим, неки су успевали међусобно да се разумеју. Већ до краја дана почеће се издвајати групице људи које слично гово-

ре. И биће то корен будућих подела у до тада идиличној заједници.

КАО НА ФИЛМУ

Спаран дан, празан стомак, осећање умора и за-
сићења. Само му је баш данас требала имејл порука
кума Паје из САД. „Стари друже, сачекај кћерку мог
пријатеља, носиће траку са именом Наташа. Дивно де-
те, родитељи су јој на мору, превези је до адресе њене
баке.

Јави се, поздрав“.

Несносна гужва на аеродрому. Креће се као по
команди. Разголићени туристи тумарају у свим прав-
цима. Чекање, испраћање. Радости и туге. Само је он
необјашњив. Дозивање, разни познати језици и нера-
зумевајући глас са разгласа. Слетео-полетео. Када, ку-
да. Алекса гледа долазећу гомилу непознатих људи,
гунђа себи у браду да му ово није требало, да ће Паји
да...

Угледа белу испружену траку на којој пише име и
крену томе у сусрет. Не може да верује. Стаје, осврће
се... „Алекса“, довикује познати глас, светли бели
осмех, грли га Јелена, бивша девојка. Неизмерна ра-
дост га преплави, не може ни реч да каже.

„Ја сам Наташа“. То је била Пајина идеја да нас
споји, развесели, покрене из туге после растанка. „Бо-
ље патите заједно него раздвојени, рекао је“. Чврсто је
загрлио и пољупцем ућутао. Као на филму. Сада пре-
кид траке, због плаћених реклама.

Драгана Гавриловић

ТРЕНУЦИ ВРЕМЕНА

Живот чини време. Време чине године, дани, минути – тренуци. Сви тренуци подједнако пролазе и одлазе, али никада нису исти.

Само поједини тренуци могу постати вечни, уколико су наше мисли довољно јаке да победе време.

И, да ли је време баш увек неповратно...?

ИСТИНА 2

Зове се Јован. И родио се прије скоро пет година. Тешко, али за њега очигледно не. Све што је требало да се деси, десило се његовој мами, а никако њему, једрој, љепушкастој и грлатој бебици која је пуцала од здравља. Мама му је остала безгласно биће с половичном колијевком у себи. Секу ће себи Јован сам да нађе једнога дана као по договору.

ЋЕЛИЈА

Прво је било ништа. А онда живот.

Одвојена је од околне празнине. Дебео зид је штити од спољног хаоса. Супротставља се мртвилу. У њој се прави енергија. Сви беживотни делови се спајају у једну целину. Сваки делић материје добија сврху и смисао. Ствара се слагалица постојања.

А онда се дели, дели. Армија клонова. Они чине мисао. Енергија спољног хаоса се преноси и изобличава и обликује у један трен. Тренутак стварности. Она умире. Јер ипак ентропија космоса стално расте. Следи распадање. Повратак у првобитно ништа. Енергија се расплићује у околну празнину. Бесмртно је само беживотно. Као вода. Али у њој ћелија настаје. У њој се дели. Она испуњава утерус мајке. Тако ћелија, ипак, опстаје. Кроз беживотно она постаје бесмртна. А њу чине делићи материје. Слагалица мора бити склопљена да би и све и ништа имало смисао.

НАДРЕАЛНЕ СИТУАЦИЈЕ

Дан је поприлично одмакао када га је поздравила крава у пиџами. Човек је седео на врху брда и сунце му је сипало честице светла кроз теме. Ништа није било чудно осим среће.

Срећа је ових дана чудна чак и у надреалним ситуацијама.

Пиле је попило очи поскоку и завршило у супи.

НЕРВНЕ ЋЕЛИЈЕ

Ова соба није квадратни колац. Ипак патим. Дали људски метаболизам подноси толику тугу?

Не мислим о томе, али само док једем јабуку.

Откако си отишао, мирнија сам. Само ми је тешко да бришем патос.

Песнички речено: жалим што моја глатка кожа труне на јутарњем сунцу.

Из неког разлога морам да седим накриво и одрекнем се свих ствари. Осетљива сам као унутрашњост плишаног зеца. Премећем револвер између бутина.

Два паука, свако на свом крају зида, спрема ужи-ну од мувљих црева. Кад један од заљубљених напусти мрежу, остављени пожели одбеглом смрт! Зашто нам то нико не каже... не каже на време?

САВЕТ

Није паметно да кажеш да немаш шта паметно да кажеш. Није паметно ни да слажеш да немаш шта паметно да кажеш. А када кажеш да немаш шта паметно да кажеш – не лажеш. Само није паметно да то кажеш.

БОГИЊА

Мислила сам да га волим. Он је мислио да воли
њу. Мислила сам да је богиња, толико сам била убеђе-
на у то да га волим. Прошло је много година од тада.
Срела сам је јуче. Није више са њим, причали су ми.
Као да је нижа, као да је ружнија, као да је обична, моја
богиња.

Мића Живојиновић

ПОГЛЕД

Све је тужно, што тужно гледаш,
Све је жалосно, што жалосно гледаш,
Све је радосно – што радосно гледаш...
Ствари су исте, само су наши погледи различити.

РАТНИ ИНВАЛИД

Шетала је у парку расног вучјака. Храмао је; час на једну, час на другу задњу ногу. Боле ли га ноге или је то из псеће навике, упитах младу жену? – Не, он је ратни војни инвалид – рече ми она. Из којег рата, то нисам сазнао.

ИЗГОРЕ ГОРА ЗЕЛЕНА

Стојан је с петнаестогодишњим сином Марком дотерао на пијац мало стадо овнова и јараца. Купио га познаник Осман-ага. Купцу је пао у очи висок, снажан и бистар дечак. Рекао је оцу: „Дај ми га да буде гонич стоке. Путоваће по царској земљи, а веру нећу да му мењам.“

Марко се највише кретао по Анадолији и Румелији. Живот је био напоран, али узбудљив. Замоучио се и научио турски, а разумео грчки. Осман-ага му је набавио скупocen кавал да би свирао кад се са стоком одмарало. Он је, пак, чезнуо за својом свиралом од орлове ноге, која је остала у родитељском дому.

Тек после осам година указала му се прилика да дође у своју постојбину. Корачао је благом косом, миловао погледом позната брда, шумарке и ливаде и певушио *Садила Јана ран бел босиљак*. Наишао је на гробље. Много нових хумки, а нигде крста и надгробног камена. Осетио је студен око срца и одјурио у махалу. Пустош и мукла тишина. Досетио се јаду: куга је све поморила. Извукао је свиралу из удубљења у зиду гостинске собе. Насред села је болно и са прекидима свирао мелодију *Изгоре гора зелена*. Све док се није срушио.

ЦВЕТ ОД СТАКЛА

Била је заносна, сјајна, неодољива... Не, не толико лепа колико све оно што не знамо како му је име, а осваја. Била је Алхемична, Светлосна формула Моцартове музике. Чисто бљештавило отворене космичке шкољке. Могли би до зоре набрајати назив спиритуалних облика њене опијатичности. Волео сам је: И Она је Мене волела. Била је то Љубав Бљесак. Или бура Бљеска, љубавног, која би и васиону разбила као чашу, као огледало, као пуко стакло. И све је бљескало док само једна жица није напрсла, а после ње и све остале. Изглед свега, а суштина надасве, беше измењен у саму супротност. Родио се рогати мрак. Понор помрчине без Месеца. Морски талас без покрета, у Смрти. Беспуће. Паукова мрежа разапета васиони преко мрежњаче. Шта то беше? Није било још сећања... Кад Осмех сретне Срећу, Земљу облећу и оплићу Љиљани уместо отровног Бршљана.

Шта се догодило?? Оно најцрње. Песник је остао без Песме. Птица без инспирације, која се уз врисак погођена суновратила у мрак повукавши сву светлосну тканину Света до новог сусрета оно двоје у Мрак.

БРАТОВЉЕВ И МОЈ ЧЕШАЉ

Док је устајао из кревета и назувао папучице, из кухиње је чуо мамино јецање. Ћутке га је погледала закрвављеним очима и он је полетео да је загрли. Пошто га је гурнула од себе, наставио је да стоји пред њом.

„Морам да идем, не могу више.“

Осетио је како колена почињу да му клецају и како се пицамица коју је мама сашила, полако натапа између ногу. Спустио се и клечећи рекао: „Немој, мама, молим те! Престаће, видећеш, само немој да идеш.“

„Очешљај се.“ Није се померао. Устала је, донела чешаљ и почела немо да га чешља.

„Мама, ти нећеш да ме оставиш?! Дај, очешљаћу се сам. Стално ћу да се чешљам сам, мама. Молим те, немој да идеш.“

„Морам, иди, умиј се.“

„Али тата нас закључава, а ми немамо кључ, ти не можеш да изађеш.“

„Иди, умиј се!“

„Хоћу, мама, све хоћу, ево, идем да се умијем.“

И док је стајао над лавабоом, покушавајући да се умије, приметио је како му се руке тресу, а кад се вратио у кухињу, затекао је широм отворен прозор.

Падао је снег, а завеса се лелујала.

Спустио се на столицу, узео чешаљ и тако, сасвим сам, наставио да се чешља.

Оливера Имеровски

ПРИЧА ЗА НЕЉУБАВНЕ ЉУДЕ ЛОШЕГ ВИДА

Тог дана тај човек убио је прво своје двоје деце, затим своју жену и на крају себе.

Та породица је, иначе, живела у скршеном аутомобилу.

А тај је дан, заиста, био савршен дан за очајање: упекло сунце, растопљени асфалт...

НОЋ У „ТЕЛЕВИЗОРКИ“

Била је скоро поноћ када сам се растала од колегинице са факса и пошла према свом стану на десетом спрату у новобеоградској „Телевизорки“. Наш улаз је, као и сви остали, узан, непрегледан, запуштен, па застрашујуће делује и дању, а камо ли ноћу. Интерфон, по обичају није радио, те нисам могла да позovem неког од својих да сиђе и сачека ме. Са нелагодом сам ушла у полумрачни ходник, надајући се да ће наићи неко од познатих суседа или ће ме чекати празни лифт. Стала сам пред врата лифта, који је, на моју жалост, био заустављен на деветом спрату и притисла позивно дугме. У том тренутку на поприлично удаљеним улазним вратима појавио се, скоро у трку, високи, мени непознати мушкарац. Намах сам одлучила да крадом умакнем степеницама. Једва да сам стигла до првог подеста, а он је, очигледно ме пратећи, закорачио на прве степенице. Колико год сам ја журила, незнанац ме је све више сустигао. На другом спрату, осетивши његов дах за леђима, очајнички сам притисла звоно на првом стану. Врата су се, какве ли среће за мене, одмах отворила и уплахирена старија жена, и не погледавши ме, панично се обратила дошљаку: „Где си, за бога, породиће се у кући?!“

Преосталих осам спратова били су шала за моје лаке ноге.

666. КРУГ

Несигурно корачајући, тражила сам слободни купе. Равномерно клопарање воза је одјекивало кроз ноћну пустош равнице. Отворих врата и уђох у купе у којем, за чудо, никог није било. У купеу је владала гробна тишина. Седох и после неког времена осетих како ме хвата неки чудан дремеж. Купе се пунио чудним неким мирисом који ме је подсећао на школу, хемију и мирис запаљеног сумпора. Кад се после не знам колико времена тргох из полусна, купе више није био празан. Наспрам мене је седео неки човек старовременски обучен. Шешир великог обода му је стварао сенку која је прекривала скоро цело његово лице. Виделе су се само усне, пуне, црвене, чулне, које су одударале од његове појаве, јер иако за то није било јасних показатеља осим необичног одела, чинило ми се да је мој сапутник стара особа. Није било пртљага око њега. Човек заврну рукав одела и потури руку испод главе, удобније се намештајући. Тад спазих да му је кожа руке чудне боје, некако нестварно сива. Ћутала сам јер сам инстинктивно осећала да та особа не жели да јој се обратим. Осетих да би требало да изађем одатле, да је тај човек чудан, можда и опасан. Воз стаде на станици. Пожурих напоље. Излазећи из купеа, освртох се – купе је био празан. Престрављена, осећала сам да ме свест издаје. Да ли је неко осим мене и био ту? Да ли сам би-

да будна или спавала? Напољу ме ошину хладан ветар. И даље сам корачала збуњена. Отворих торбу тражећи новчаник. На врху је стајао Дантеов „Пакао“ којег никако да прочитам. Књига ми испаде на перон као избачена туђом руком. Отвори се на задњој страници. Испод последњег стиха „Изађосмо да угледамо звезде“, стајаху нагорела црна слова која испунише ваздух мирисом запаљеног сумпора: 666. круг.

ПОРОДИЧНО УБИСТВО

У моди је породично убиство.

Носи се у срцу, а чини се са предумишљајем. Да би се ушло у новине или друштвену елиту.

А Он, човек без маште, недавно се само развео.

Упропастио прилику да се прочује и уђе у јавни живот на велика врата.

Сви његови кућни пријатељи имају жртву поред себе, још само да наруче плаћеног убицу.

Могао је да се теши тиме што нема паре за плаћеног убицу, па би породично убиство морао да обави својеручно. А тако се не стиже до друштвене елите.

Без наде, једнога дана, за кафанским столом, упита пајгаша шта му је чинити.

– Срећниче! Шанса ти је да једнога дана будеш славнији од свих нас. Ми морамо да наручимо убицу, а ти можеш да наручиш жртву!

– Али како?

– Једноставно. Објави у новинама женидбени оглас. Добићеш породичну жртву на бирање – рече му сетно пајгаш.

Седе на клупи у парку Гордост и Достојанство. У том, голуб који их је прелетао, покаки их обоје. Достојанство кроз осмех оде да се опере остављајући за собом Гордост која се, готово беспомоћно, црвенела од стида. Вративши се, Достојанство упита: „Зашто не одеш да се опереш?“ На то Гордост устаде и без речи поче да бежи.

НИГДЕ

Мислим да ћу отићи. Само, не знам постоји ли нека апсолутна даљина... Желиш ли да ти оставим нешто своје? На аукцији која је утом уследила све је разграбљено; књиге, музика са разних извора, пар скупочених сандала, добри часописи, слике, неколико графика једног чувеног аутора, све минђуше које сам поседовала, а било их је, веруј ми, ешарпе од кашмира... Са прикупљеним средствима отишла сам на шалтер и тражила карту за НИГДЕ. Жао ми је, госпођице, али, све карте су продате!

УШТИРКАНА КЕЦЕЉА

Сенку планине затамњује дим и брише давно свануло јутро.

Јован на коленима, немо гледа згариште своје родне куће.

Тишину ремете само крици узнемираних птица и тек по који заостали тутањ сад већ удаљене артиљерије.

Јован дубоко уздахну и завуче руку у недра. Извади пиштољ и опет се загледа у згариште. Сузе почеше да му теку и квасе изгорелу земљу. Он прислони пиштољ на чело и зажмури...

Одједном се из згаришта појави мајка у уштиркованој белој кецељи носећи на тацни крофне.

– Јово, пери руке, умесила сам крофне!

Јована преплави мирис уштиркане кецеље мајке, ваниле и свежих крофни. Он спусти пиштољ са чела, устаде и свом снагом га баци у згариште.

– Нису ми све узели! – промрмља и журним кораком без окретања, придружи се већ формираној колони својих рођака и комшија.

САЊАР И СУДИЈА

„Оптужени сте на двадесет и три године затвора без права на помиловање ради тешке повреде реалности и отпадништва од стварности наше, тако угодне, правичне и похвалне. Нисте је достојни, јер сте је потпуно усмртили у очима неколицине наивних и повредама подлеглих особа, а исто покушали да урадите са две хиљаде присутних, потпуно незаштићених људи у сали, међу којима је било и деце, који су директно били изложени Вашем нападу.“

„Опростите, представа је изведена уз одобрење и дозволу, и свако је могао изаћи кад зажели... при том, рађена је по бајци аутора који...“

„Нико Вам није дао дозволу да испљујете у људска тела идеје о неком другом свету изван овог нашег.“

СМРТ ЖЕНЕ КОЈА ЈЕ ЧЕКАЛА

нисам кроз ноћ прошао, ја сам тебе насликао, у очима ми је свугде тама где ти ниси исцртана, не желим да будем ни сам, ни храбар, ни несрећан, не желим небеса, хоћу сирову земљу, ништа више не могу да учиним осим да кажем истину, желим да започнем реченицу са ЈА, желим да будем толико јак да будем човек, који ће бити довољно слаб да те потражи и ка-

же ти... нисам никада у срцу осећао ништа изван тебе, без тебе... сувише сам млад остарио да бих одушевљавао лепотом и снагом, сувише сам се често будио из снова, у степи је све било другачије, личило је на реалност, на живот, Сургут је сувише далеко да би био ружан, напротив, подсећа на облаке који протичу брзо као планинска водена кичма, тамо је исток сувише далеко, запад још даље, север немогућ, а јут измишљен... драга моја, Сургут је пун вечности, свих времена, безвремена, сањао сам често да сам тамо побегао, а и је-сам заиста тамо побегао, нико ме није могао пронаћи, то је одсањани град, сањају га сви његови становници истовремено, једнако, хтео бих да сам птица и да никад више не слетим на земљу, да живим у лету, да умрем у лету, да те видим још једном и кажем... колико ти је година сада, могао бих те повести са собом, тамо је још увек снег, тамо је увек снег и увек далеко, помисли само на то колико бисмо морали да путујемо до тамо, али ти си, чујем, већ кренула, предуго си чекала, вероватно су те птице отеле, вероватно већ све знаш и радујеш се што ти је живот трајао тако кратко, сада можеш да сањаш, да живиш где год хоћеш, чак у Сургуту, волео бих да сам човек, да започнем реченицу са ЈА и кажем ти...

БОРХЕС У ФРАНЦУСКОЈ

Власт је у нашим рукама. Читљивије. Близу најближе близу ближе најближе. У срцу. Писмо требам. Да уновчим, да казним унижене, да проспем вино и да се церим. Под капом Луде што се не скида ни у случају блиског сусрета. Е.т. или и Ти који ме сахрањујеш живу у воду поред Сикстинске капеле у августу. Хоће ли знати за муку коју је носио поред рибњака зеленог као бара у Војводини. Аутсајдери или аутосугестивни, не-наметљиви а ипак неприметни. Уронити у јабуковачу и испливати после гозбе и Луја 14. Спремнији но иначе но но – прошапта принцеа. А он се заљуља на кревету у соби дворца у Версају. Еј, хоћеш ли ме вратити дома? Хоћеш ли бити лице којем наликујемо? Хоћеш ли нас опет укрстити да можемо да откријемо све што тајимо од пријатеља за које прогласио је хуље? Он. У новом аутомобилу Јагуар.

Само се ти појави у право време на месту на ком се никада не би нашао и подигни палац у овој асени.

ВРЕМЕНСКА ПРОГНОЗА

Започињем јер у истину Верујем...

При полуугашеној лампи чији пламен прави сенку сечива на плафону не избија ми из главе. Не знам где се крије, али га осећам. Препустити се осећају значило би да нам нису биле довољне пловидбе по континентима које назваше и поделише и обојише на карти све уз тенкове. Полако смо ми бежали. Ко зна која сеоба. Можда још Кобилић преузео је на себе одговорност. Но теорија завере само што није постала врисак у очима вашег судије Врховног Српског Суда. ВСС. Вестиииии!

Студио Б. Наравно. Прекинути у заносу телепатије и хипнозе и овог пролећног дана. Дува Јужни ветар, али не чују се трубе.

ДВЕ КАПИ МАСТИЛА

Ау, што је школа смешна! Мени је можда образ као опанак, а имам и хронични дегенеративни процес на костима, али нисам као мој вршњак Пинђо, тј. Љубинко Љупче Мاستиловић. Кажеш да је и теби држао додатну наставу из „креативног писања“. Чаркао ме је, док се нисмо пензионисали, а сада се и не виђамо, чак ни шах не играмо. Рекао ми је једном како мој образ гори као мокра поњава.

А код Пинђе све нека правила и грехови. Није ментол или неуспели абортус, како су ђаци говорили, али је перфекциониста и круг као весло. Па и сам си рекао, како је код њега постојала само једна исправна интерпретација књижевног дела. Његова. Сећам се како сам га пред једну седницу затекао у наставничкој Зборници, како марамицом брише две капи мастила које су случајно кануле на винас плочу, из његовог позађеног пенкала.

Знамо се и у старим и у новим панталонама, пао човек у свој бунар. Из очаја је почео да слика пејзаже „методом капљица“ (мрља или намаза туша без помоћи било какве линије обриса). Испод једне слике записао је кинески стих: Копито његовог коња враћа се препуно мириса згажених цветова.

УМЕТНОСТ НЕПЛАНИРАЊА

Овух дана стигло ми је писмо од Дане из Холандије. Дана је моја другарица из детињства. Отишла је у Холандију још пре „наше ситуације“ путем размене студената и остала тамо, јер је упознала Холанђанина за кога се удала. На ужас и патњу својих родитеља. Касније, њихов дијалог је изгледао овако:

– Видите, да нисам отишла, од чега би ви сада живели и куповали лекове?

– Да си остала, лекови нам можда и не би били потребни. Болесни смо од чежње.

У међувремену, родила је сина и развела се. Када сам покушала да је тешим због развода, рекла је:

– Развод је овде као добар дан. Само констатујеш да ти је досадно и то је цела прича.

– Да, али сама си у белом свету... што бар не пошаљеш дете код својих уместо да га шеташ (мало код мене, мало код оца).

– Шта ти пада на памет. Па моје дете је Холанђанин.

Није да сам ја неки затуцани патриота, али ово ме је погодило и нисам могла да не подигнем заставу, тј. глас:

– Е, па моја деца су наши.

Писма и телефонски позиви су се проређивали у сразмери са протоком времена. Све мање, са истим

тим пролаженим времена, препознајем своју младост. Није у питању чак ни то да једно планирамо, а испадне нешто друго. Ствар је у томе да снови остану, макар се и не остварили. Са последњим писмом моје другарице, нисам више имала савезника за чување детињства...

Писмо је гласило: „Драга моја, пуно те поздрављам. Толико радим да не стижем ни да живим. Сваки минут ми је испланиран. Жао ми је што не могу да дођем за празнике. Десио ми се један ванредан посао. Како је код вас, да ли се стање поправља? Кућу сам отплатила и купила нови ауто.

П.С. Кад одем у пензију, сите ћемо се испричати о свему. Воли те Дана.“

Водећи рачуна да јој не одузем драгоцену време, за читање писама из завичаја, одговорила сам јој.

„Драга Дано,

Ја углавном живим, па не стижем много да радим. Време планирам сама, а најчешће не планирам ништа, тако да се све претворило у својеврсну уметност. За празнике бих, што се времена и мене лично тиче, могла где хоћу, али технички не могу нигде. Кирије не плаћам, стари ауто ми труне на паркингу нерегистрован. Стање је исто, што не значи да не напредујемо у разним правцима. Највише смо догuralи на тему инпровизације.

П. С. Ако дочекамо пензију, мислиш ли да ћеш имати о чему да причаш?

Воли те...”

БЕЗОЧНИ

Густа магла, зарђала конструкција старог железничког моста, пустош... Више ништа не буди осећања у мени, нисам у стању да опадам свет око себе на адекватан начин. Можда је управо ова пруга излаз из безизлазности?! Да, ова пруга и време.

Чудан сноп светлости крећући се ка мени, мимолази ме и нежно обасја лице неког старца. Његове крваве руке страшно стежу оштро геометријско тело низ које се сливају сузе помешане са крвљу и сурвавају се у речни бездан. Мирно настављам свој пут. Поред мене прође младић. Само што сам помислио како је прометно данас на овом старом мосту, зачуо се невероватан прасак, дванаест правилних пентагона разлетело се на све стране, јака светлост обасјала је околину, младић је одлетео у правцу небеса, а иза себе чуо сам глас старца: „Овај мост ће можда опет заживети, а ти ћеш бити риба“ и заиста не знам шта ме нагнало да скочим у реку и да запливам као риба.

Године су пролазиле, ја сам пливао, младића ће човечанство вечно памтити, а мост је претворен у велики галеријски простор под називом „Старчев гај“.

ЈУТРО

„Бићу данас најлепша. Целу ноћ чекам да покажем нову хаљину. Још синоћ сам је обукла. Али знам да ће сви гледати у мене. Какав је то, боже, осећај! Само да видим израз лица оне роспије што ме свакодневно у пролазу испод ока погледа и јаче стегне снажну мишицу свог пратиоца. А тек она са шеширом... Е, она ће ме сигурно добро загледати. Као да ми вири подсукња или ми се, не дај боже, поцепала чарапа. Као оно што носим не вреди сваку пару. Вреди, драга моја, само ти то не можеш да платиш! Ммм... Можда и он прође данас. Не чини то увек. Тек понекад прође поред мене и стидљиво ме погледа испод ока. И ја се као правим да не видим. Држим главу високо, гледам негде далеко, али осећам сваки поглед... Недодирљива сам за све, а чезнем да он стане испред мене и одгледа ме од главе до пете, а не све неке натапиране госпође зашле у године које у мени виде своју младост. У ствари, могли би већ једном да ставе и неко мушко одело у овај излог. Е, баш вала!“

СУОЧЕЊЕ

Горе манастири и села и све што може да гори. Гори земља и небо, ватра се шири према лику са мојим именом. Бануше они исти вековни несрећници, извадише му језик.

– Гутај! Старац са мојим именом није имао куд, прогутао је свој језик. Крај кревета је стајао сточић са шаховским фигурама, често је играо сам са собом.

– Каурине, приђи столу. Победиш ли, опраштам ти живот, изгубиш ли, кољем те! Заповеди крвник. Са шаховске табле узео је пешака црног и белог. Старац је бирао фигуре скривене у шакама зла, изабрао је црног пешака решен да одигра партију смрти. Повукао је први потез, применио је тактику жртвовања. Човек змија је брзо изгубио пешака, а затим и коња и улетео у замку, старац му понуди још једну жртву. Он ју је узео. Старац гурну краљицу на б2, човек несрећа ништа није примећивао, а старац није смео мимиком да објави шах-мат. Присутни повадише ножеве.

– Не, одврати их вођа вера беса! Поклањам ти живот каурине. Чим изиђоше из куће, кућа је планула. Старац се није померао, мирно је посматрао краља који је покушавао да заштити своју краљицу и своје парче окупиране земље. Уследио је тресак, сви су били мртви, сем једног ока које је некуд шкиљило у даљину према затегнутој линији хоризонта...

БОРБА

Сенке свуда око мене, окружиле су ме, борим се да удахнем ваздух полако, дубоко до краја, и да га издахнем лако, са задовољством због осећаја опуштености коју тако обични удах-издах процес може понекад да пружи. Шта хоће од мене? Зашто ме притискају и не дају ми да се померим? Желим да побегнем, покушавам некако да им скренем пажњу да забораве на мене, можда да се окоме на неког другог? У овако неиздрживом моменту, сва моја несебичност остаје под ледом до тренутка када ћу је поново оживети. И даље свесна свог дисања, знам да им тако дајем више шансе да ми се још приближе. Одвратне су, тако мрачне и болне, не видим им јасно контуре, сиви обриси нечег мог – зар сам и то ја? Не могу више да поднесем, бојим се да ћу изгубити себе. Шта онда? Како разбити обруч и ослободити се? То је све што желим – светло, боје. Замисли њега, њу, њихов осмех – твоје сутра! Слика на зиду – црвени макови који се криве на ветру, моја тиркизна торба, дан је. Успела сам.

ТРЕШЊА

Како би рекао песник – више нема смера, нема циља, нема пута, само срам, ужас, заблуда и брука.

Али зато из стабла младица проговара једна младост која разуме, и која се не либи, која се не плаши. Младост која одмерава и која процењује и која не пристaje. Јавља се једна младост спремна на љубав и поред свега.

Док је корена.

Чудног ли чуда?! Ветрови Нерона вулгарно довејају стабла младица. Као да имају женску ћуд. Страшљиви су и слаби. Миришу на заблуду обојену мржњом. Да ли их приметити, или бити центамен и женској ћуди опростити?

Или сачекати да ветрови схвате да у њима неће најзад ни камен на камену остати, јер мржња најпре погађа онога који је носи!

За дивно чудо, што већа несрећа стабло задеси, то инатније бива хтење да се затечено надмаши и надвиси. И да се запамти. Јер: ваља плод, и ваља корен постати. Из нагорелог и сасушеног стабла трешања нова се крошња рађа. Као да је баш и тако морало бити. Као да је требало тако да би стабло младицама себе потврдило. И већ је густо, разлистало, назире се ново – старо и старо – ново ТРЕШЊОЛИКО.

Које нас је одувек чинило.

Зато и не вреди на њих насртати.

ГРЕХ И ЕВОЛУЦИЈА

Било је у некој земљи да се пол детета одређивао према души родитеља: ако је отац бољи од мајке, дете ће бити мушког пола; у супротном, биће девојчица. Као што је то уобичајено у оваквим причама, није постојао нико ко је за то знао. Фина беше та врста судбине, рачунала је све, али је пресудну улогу имао квалитет душе у тренутку самог зачећа. Не би ту ни било приче него само информације, да не постоје екстремни случајеви. Јер увек, и између два добра или два зла постоје нијансе. Не би, дакле, приче било да није пијаног Угњава који је кудио жену и пребацивао јој како је неспособна да му роди сина. Јесте, било је важно да и он добије потомка, али је ту важност приписивао другачијим вредностима, не појмивши колико је још и важније, по њега. Трудио се грехом, не и еволуцијом.

Само, мислим да је непотребно да очекујете детаље. Зар мислите да се не примети да знате? Па нема тога међу вама ко већ нема замишљену слику Угњава, и детаље из живота му, нарочито везане за жену и кћери. Невиношћу којом тињају неки од вас ограђујем се од описа у овој причи. Па и по цену да је у њој дошло до преокрета.

RUN CHICKEN, RUN

Погледао сам на часовник. Прошло је подне, а нико се није појављивао на углу срушене улице.

Гладан сам као пас и кров је неудобан за лежање, но знам да неко мора ускоро да наиђе. Силом прилика овде је прометно због артешког бунара. Каснојесењи барањски ветар увукао ми се у кости, али нисам тип који лако одустаје. Напокон. Скоро неприметно нечија сенка расте на путу. Тешко је човеку да разазна у овом сивилу те нијансе. „Пиле“ обријане главе, обучено у униформу ДДР-а, истрчава иза зида с две кофе у рукама. Прелази на чистину и осврће се у трку. Сад је прави моменат. Чешљам за срећу зулуфе и укључујем вокмен. Уз прве акорде рокабили инструментала *Run, chicken, run*, облизујем се нишанећи из снајпера у „пилетове“ чизме. Испаљујем први хитац корак испред њега. Уплашено „пиле“ застаје и жури назад. Опет му пуцам пред ноге. Одскаче, баца кофе и враћа се. Шетам га горе-доле, лево-десно. Паника, брате. Изненада, „пиле“ је стало, прекрстио се и клекнуло. Мудро.

ФОРМУЛА МУЗЕ

...Њима је стало до Нас на специфичан начин?! Празна фраза до пораза уколико не уложи напасе специфичне начине напора. Рецимо, штедрост, широкогрудост, оригиналност без пропратног нарицања о свим врстама замора... Замислите, Муза се галактички у сјају умножава, а Он Њој прича о чукљевима својих стопала?! Примените формулу Музе: насмејте се, залепршајте изводећи бравурозне менталне и емотивне пируете и ЧУДО СЕ РАСЦВЕТАВА, јер ће свака баш вама рећи врелим уснама – Ти си тај прави кога сам једино чекала!

ПРСТИ

Имамо десет прстију, више него пријатеља, јер кажемо да пријатеље можемо избројати на прсте једне руке.

Подељени су на леве и десне, функционално а не политички. Кад се прсти сложе, формирају песницу коју смо омрзли као комунистички поздрав, а заволели као симбол „ОТПОРА“. Она је често одбрамбена снага упућена носу и вилици противника.

Кад се прсти умешају у свашта, добијамо пацке по прстима, а ми се правимо наивни и очекујемо да ће нам прогледати кроз прсте.

Са скупљена три прста се крстимо и држимо оловку. Нажалост, многима је оловка непотребна па за потпис користе само палац.

Са два скупљена прста се гласа и за и против, а када се та два прста раздвоје, формирају латинично V које симболише Викторију, а ми смо их често користили приказујући поразе као победу.

Раздвојена три прста су били препознатљиви симбол једне партије која је баш због те раздвојености сишла са сцене. Та иста три прста када се погрешно сакупе, формирају „ШИПАК“, који смо добијали и кад нисмо очекивали.

Палац нам је омогућио да се прихватимо оруђа за рад, али многи су занемарили ту његову основну улогу

и остали на атавистичким наслеђима да и даље сисају палац. Палац користимо и при аутостопирању на путу за демократију, али сви пролазе и нико се не зауставља да нас прими.

Да бисмо заштитили прсте, носимо рукавице, а многи да заштите себе, носе гумене рукавице при свим операцијама.

Кажипрст је прст показивач, али често и потказивач. Паметним људима, кад се замисле и ставе прст на чело, рађају се напредне идеје, али нажалост за многе је предодређен да повлачи обарач на оружју, и дуго је код нас био у употреби, тако да је фаталан и за власника и за противника.

Време је да више не показујемо средњи прст свету, јер смо због њега добили по прстима, а исто тако време је да обучимо младе генерације да уместо повлачења ороза користе кажипрст на мишу компјутера и сурфују по интернету.

иду две самоће и држе се за руке. и тако, само понекад нешто кажу, углавном ћуте... понекад се и погледају испод ока тек да провере да још увек има неког поред; макар то била још једна самоћа.

ПРИЧА О НАСТАНКУ ПЕРЕЦА-СВЕТА, ОТКРОВЕЊУ, ФАНТАЗИЈИ И ЧИЊЕНИЦАМА:

...Некад нешто почне, у тренутку... из мрака... укаже се неодређено као моменат на некој улици... и затим некаква ИДЕЈА, не бирајући место свога рођења, роди се у пекари.

Ту по први пут отвори очи, угледа светло и велико брдо златних переца. Једна переца, посебно лепо испреплетаних котурова, представи се ИДЕЈИ као душа пецива, те указа ИДЕЈИ на своју властиту ИДЕЈУ нити – па рече – То је моје језгро, моја форма, која носи тајни код, који је у моме садржају.

Како то обично бива, и овај, као и сваки нови почетак при сусрету две ИДЕЈЕ, омогући ЧУДУ да се роди. И онда она следе своје чудесне путеве.. који воде могућем новом... чудно, али постоји.

УХО

Једном је једно ухо остало без главе.

Ентитет је безнадежно глуварио иза.

Ту се нашао и печени мозак.

Ухо му се пожали на изгубљену главу у проблему уметности.

Печени, извади сребрну лименку.

Ухо је узео и искра поче исписивати: AISNPAIS.

Тишина отвори савршен простор кад су слова проговорила...

Art is not a problem, art is a secret!

Ухо се налазило у свету прелазног подручја, то је било место стварања.

– Светлост! – викну ухо – са ове стране излази, а са ове стране залази!

Тачно! – потврди печени мозак – а длака, опседнута растом, опстаје само кроз бријање!!!

Одрезано ухо и печени мозак су се насмејали.

ГРАД

Централна зграда одисала је спокојством небројено година.

Окружена са четири помоћне зграде представљала је цео један град.

Го, опустошен у немилосрдном рату против друге цивилизације.

Инвазију је становништво дочекало неспремно и стога је било осуђено на пропаст.

Технолошка достигнућа била су немоћна пред надошћим таласом.

Одолоо је мали број људи.

Ејв је био један од њих.

Ретке интелигенције попут Ејвове су, међутим, поклекле пред законима природе.

Годинама су њихова тела почивала у затвореним капсулама.

Окружена само тишином и пустоши целе планете.

Свемир је стрпљиво чекао на чудо.

У жељеном тренутку оно се и догодило.

Мисао се прво зачела у Ејву.

ИГРОМ СЛУЧАЈА

Игром случаја, након дутог избивања из земље, вратио се у своју оронуду мансарду. Ако се лажно представљање белосветским уметничким агентима може назвати случајем, онда је глад за печеним хлебовима са брода „Шамплен“ била извесна последица која, углавном, много кошта.

Тек што је стигао и изашао да купи најобичнији хлеб од 26 динара, срео је Ољу. Волела је сликаре. Везивала се за њих безразложно и свакако:

платонски, фаталистички, идејно, интересно, невенчано, неверно. У стану Илије Аделиновића зидови су били испуњени сликама. Руинираност и неокреченост били су прекривени „Освајањем ирационалног“.

Оља је и иначе лагано ходала. Лакоћу тог гипког корака тихо и страсно су бодриле слике: „Девојка крај прозора“, „Девојка из Ампурдана“, „Венера и Купидони“, „Мед је слађи од крви“, „Меки сатови“, „Антропоморфна комада“, „Смокинг афродизијак“, „Жива мртва природа“, „Лов на туне“...

Звоно на вратима је повезало уметничку интуицију и злослутни звук аутомобилских кочница. Седели су наслоњени на голе зидове. Пленилац је имао далијевске бркове. Игром случаја. На зиду се указао натпис: „Генијалност и став до смрти“. Игром случаја.

САН ЗА АТИЛУ

Ноћас сам сањао Атилу „Бича Божјег”. Сањао сам своју конструкцију његове смрти. Своју конструкцију тајне у неоткривеним гробовима.

Злочинац ми је дошао у сан да би ми обелоданио већину погрешних путева на којима хода добар број нас, људи, неупућених, криво усмерених и трагача за закопаним и сумњиво јасним. Требала му је страсна љубавна ноћ. Илдико је одговарала свакој његовој жељи. Савет хорде је размишљао о нечему што ће већ сутра бити заповест.

„Да ли би ме убио када те не би више привлачила? Када би моја лепота нестала?”

„Ти имаш обавезу да те ја такву никада не видим.”

„Зашто ме највише волиш од свих жена?”

„Зато што стојиш у реду мојих најзначајнијих жртава, уз мога брата.”

„Мислиш ли да је то довољно?”

„Нема, Илдико, вечне славе са Атилом. Има само вечно сећање на грозна дела, на братоубиство, на тебе.”

Његов ропец у сполном заносу у мом сну. Јапњећа кожа за Илдикину нагост, златни ковчег за „Бича Божјег”, смрт гробара и тајна равничарске магле остале су на јутарњој кафи.

ПЛЕС... ИЛИ БИТ... ИЛИ БИТИ

Добро вече, Monsieur!

Плесачица сам на жици. Стопала су ми рањава и мека, ципелице одавно подеране.

Али ја још увек плешем.

Дуга је ова жица. И дубоко море под њом. Понекад се таласи дигну тако високо, да запљусну моја рањава стопала. И пече со.

А онда дуну ветрови и однесу ме далеко ка пучини. Тад плешем ретким морским птицама.

Ветрове с мора не волим. Гурају ме ка обали. И усне ми од њих испуцају, па данима не могу да се насмејем.

Али ја сам Вас растужила својом причом, Monsieur.

Немојте бити тужни због мене.

Јер плес је мој живот.

И ја сам плес.

Уморна сам. Наткриј ме својом сенком, да мало предахнем. Нећу ти бежати за корак као она и бићу ту чак и када нема месечине. Али буди тих, да не би моја сенка отишла од мене.

НОЋИ БЕЗ КРАЈА

Држим чврсто волан као да ће ми га неко одузети из руку. А он ми доноси храну на сто. Волим ноћну смену, тако сам се прилагодио. Превозим свакакве сваке ноћи, не знам шта ми то заиста треба, али немам шта друго. Таксирам већ годинама, после три сам престао да бројим и суочавам се са различитим судбинама, ликовима, фриковима, сподобама, болесницима, криминалцима, курвама... То вам је ноћ... Само тада наилазим на тај профил за који сам слепо веровао да нису међу нама, да не удишу овај ваздух нашег града, који очито никада не спава. Не спавам ни ја, само лутам својим „Таџом“ по свим сумњивим деловима ове престонице.

Вечерас возим једног новинара и неког кримоса, иду као негде, наводно интервју. Све је то за мене полусвет, не схватам га, само га превозим с једног места на друго. Они излазе, а сад ми упада неки бизарни, слућен тип, сигурно је наркос, мука ми је од њих. Никад немају да плате вожњу, и увек се сажалим. Иде код неког дилера. Знам чим ми је рекао локацију. Ти смрадови троше новац само на то и буквално ни на шта више. Пустео сам га. Сад улази нека проститутка. Дуго је возим и чак уљудно причамо. Ни она нема да плати. Нуди ми услуге – своје... Обично бих одбио, али стварно нисам јако дуго откад сам жену и децу напустио због млађе, а она мене откачила. Ова ноћ и није тако лоша.

ПОСЛЕДЊА НОЋ НА ЗЕМЉИ

Простор је за мене одавно непознат. Зазидан као далеки град во вјек вјеков на нашим slabим пешчаним кулама. Лоши учитељи језика чувају последњу ноћ на земљи, надајући се да су они једини сведоци. Земљом заспалих дувају ветрови, ти тупи жилети за згужване образине. Огледала у којима се нико не препознаје и лутања душа несмирених кроз градове. Немир пролећа у којима пролазност сече судбине. Још два поподневна сна у рушевној железничкој згради и готово је са мраком записаног. Треба се сад са њим суочити, заобићи господаре и слуге, побећи из опсаде на другу страну реке. Све је још на своме месту као да врата нису разваљена одавно. Књиге су ту, али нема руке да посегне за посветама мртвих песника, чије су речи сада само молитве будућих лудака.

МЕСТО

Све је на свом месту. Погледајте, на пример, ове књиге.

На полици су као под конач. Зар нису на свом месту у сваком погледу? Ту су затим завесе на прозорима. А иза прозора су куће и паркови, па град и градови, свет и светови. Исто важи и за остало, за све видљиво и невидљиво, стварно и нестварно, могуће и немогуће. Све је на свом месту, чак и кад је наизглед набацано, случајно, привремено. Свака ситница и крупница је таква. Не обраћајте пажњу што понекад понешто штрчи, што такав уме да буде читав свет. У томе и јесте штос. Свет је на свом месту и кад оно није његово.

АРМАГЕДОН

Астрономи са планете Таргаг у звезданом систему Деаад те ноћи били су прилепљени уз телескопе. Видели су некакав чудан шиљати објекат како се приближава њиховој планети великом брзином. Извели су прорачуне и дошли до застрашујућег закључа: њихова планета ће неминовно бити уништена. На Таргагу је објављено стање опште узбуне, чак су послали ракете не би ли скренули то чудо са путање, али није им било спаса. Свештеници свих вера су организовали масовне молитве за покајање и спас душа. Многи су у тој „Божјој стрели“ видели казну за све злочине и кржаве ратове икад вођене, а неки су видели спас. Једино што је светска влада могла да учини јесте да пошаље неколико одабраних да колонизују неку другу планету. Али је већ било прекасно. Свемирски објекат је ударио у планету и разнео је уз огроман бљесак.

Последње што су Таргагђани видели у својој историји није био ни астероид, ни комета. Шта је то било, то нико од њих неће сазнати. Никада.

Тог јутра сам окачио веш да се суши, али сам негде изгубио једну штипаљку. Тражио сам је, али је ни сам нашао. Никада.

ОЧИ

Зашто ме људи гледају право у очи? У очима се осликава човекова душа. Свесна сам тога, али истовремено се осећам нелагодно. Узимам огледало. Најпре видим очи.

Црни, мали кружић, сјајан и са сликом прозора наше собе. Видим, заиста видим прозор у својој зеници. Па и прозори су очи. Онда се прозор помера на плаветнило, зеленом бојом љутог мора пред невреме, обојено. Мало сивкастог песка на приобаљу, чистог, испраног, са шкољкама. Светлуца море, а тужне су очи. Оне ме оголе, па као да сви из њих прочитати могу зашто немам сна.

Људе треба гледати у очи. Ипак, ја свој поглед скривам често. Само зато што се у њима да све наслутити. То ме плаши. Хоћу да је мој бол само мој бол!

ЗАБОРАВЉЕНИ СВЕТ

Био један дечак који је имао свој свет који су му украли. Сада живи у туђем свету. Он живи у њему, али га не воли. Као дечак волео је стрип јунаке који су га у машти спасавали из незгода. У свету који није био његов незгода му је читав живот. Да је живео у туђем свету, приметио је сувише касно. Једнога дана дечак у њему рече:

– Ти стварно никада ниси био стваран, ти заслужиш туђи свет!?

Бунт дечака у њему одлучио је, убиће читав свет! Он и онако није био његов! Понављао је непрекидно:

– Не, не желим бити у вашем проклетом свету, желим свој свет!

Стекао је сутестиван утисак да је уништио туђи свет и вратио свој!

Његову дилему разрешио је дечак који му се обрати последњи пут:

– Уништио си свој свет, ти си крив, касно је за повратак!

Када заспи, сања неки свет који као да му је однекуд познат. Сања неког дечака и када покуша да га помилује по глави, пробуди се. На јави осећа мирис дечака. У чулима осећај нечег заборављеног што је некада давно познавао!

О ПОКОЈНИКУ СВЕ НАЈБОЉЕ

Селимир Селимовић бејаше човек тврдог кова. Ни једна његова мана није излазила на површину свакодневне жабокречине. Истрајавао је на томе, годинама, деценијама. Своје дубоко незадовољство економским и друштвеним приликама, с напором, али успешно, сахрањивао је у себе. Сахранили смо га у 48. години живота.

Живота Животић, који је за разлику од С.С., увек на живот гледао неозбиљније, а прихватљивије за свој организам, одржао му је дирљив говор.

– Селимира Селимовића сам познавао као човека који је своје мане успешно сахрањивао, а своје манире, такође успешно, пригушивао. Сад је ту, где јесте, доле, а ми смо ту, горе, да се заувек опростимо од њега. Он нама, наравно, ништа не може рећи, а ми о њему, па зна се, о покојнику све најбоље.

Не знам зашто, али, сетио сам се записа на гробу жене Клаудија Марцела: „Никад ништа није згрешила осим што је умрла“.

ЗАМИШЉЕНА ЖЕНА

Замишљена жена је седела на ивици тротоара са рукама међу ногама. Глава јој је била благо повијена напред. Коса јој је падала преко лица. Ћутала је. Чак и када сам по покрету тела закључио да хоће да пусти глас, опет ништа. Тихи шапат или благи грч?

Није обраћала пажњу ни на кога. Само је зурила негде у даљине својих визија. Учинило ми се да чујем плач за који сам веровао да је њен. Не видим јој лице! Коса је разјапила своје проклете чељуст и прогутала га. Покушавам да смогнем снаге да се приближим. Додирнем... Плач који се чује све је даљи, али као да плаче она. Био сам сигуран у то.

Узалуд сам губио време. Чекао сам да се окрене само за који степен према мени. Покушавао сам свом силином да продрем погледом кроз косу. Бар да јој видим браду, усне или врх носа. Да видим да ли уопште постоји то лице у чељустима које сам само ја видео.

Полако сам губио стрпљење које сам имао за моју неодлучност. И већ је почела да бледи. Жена из мојих мисли! Маштања... Још трен, и већ је нестала.

И данас нисам успео да је пронађем – у мислима. Друге жене их полако окупирају.

ПОКЛОПЉЕНЕ СКАЗАЉКЕ

Сретала сам га свакодневно. Око четири после подне. Ја с посла, а старији господин лаганим, одмереним кораком некуд кроз парк. Тек сам се била доселила и у насељу никога нисам познавала, а њега су, изгледа, знали сви. Јер, сви су га при сусрету поздрављали.

Он је први поздравио мене, скидањем шешира и лаким наклоном. Отпоздравила сам му осмехом. Затим се тако наставило, месецима, без обзира на годишња доба. Никада нисмо проговорили ни реч. Одједном, није га било. Успоравала сам корак, тражила га погледом, сат проверавала... Дан, два три...

Онда, сасвим случајно, чула сам причу о смрти старине на клупи, под брезом, у дну парка. Да је сваког поподнева ту седео, окренут ауто-путу у даљини, чекајући своју давно одлуталу децу и хранећи голубове, „птице писмоноше и миротворце“, како рекоше да их је називао. Деца нису дошла ни на сахрану. А голуби су око клупе наставили да слећу, да чекају. И ја да се осврћем. Само на сат више не гледам.

ЧАРОЛИЈА

Сечем кривину.
Бацила сам поглед. У задњем моменту.
Стојиш.
Бржа сам од мисаоне реакције.
Не могу да се зауставим.
Не би се ти због тога правио важан!?
Шта и ако би? Не замерам ти, шта год чинио.
Знаш ли коме се опрашта све?
Имаш ли ти таквог створа? Да га волиш, толико,
да не може ничим да те наљути.
Ушла сам у радњу, очи ми остале.
Излазим.
И ти си кренуо. Свако својом страном.
Журим. Не знам куда? Вратићу се. Другом страном,
наравно.
Нема те! Остао си на мојој. Ко би данас знао, чија је која страна?
Журим поново мојом страном. Низбрдо. Застајкујем на тренутке испред излога.
Корачамо.
Низбрдо. Улица широка.
И стаклена чаролија. Огледа се твоја страна улице.
Ускаче ли мој потиљак у крајичак твога ока? Или се правиш луд? Као баш те брига.

Нећу да успорим. Има још излога. И станица. Застаћу. Провирићу. Па шта?

Видиш ме са друге стране улице. Није твоја. Могу да стојим где ми је воља. А воља ми је баш ту где сам. Путуј.

Знам да се не окрећеш. Зашто би? Кад све знаш.

ГОЛУБОВИ

Слеп сам. Голубови су ми то јутро урањали у прозор. Мрзим голубове, или је то нека условна реакција на убрзано и штрокаво кретање. Чекање или кретање, морао сам нешто изабрати.

Груписани, у залету су покушавали разбити ми прозор. Један ударац, јак и продоран звук ширио се по соби. Укочио сам се мислећи ако будем тих, отићи ће, неће ме приметити, мислиће да нисам ту.

Дах сам држао довољно дуго док ми образи у огледалу беху румени... Тишина је. Мислио сам отишли су, таман почех издисати дах, онај дах који плућа више нису хтела, кад сам зачуо други ударац. Овај је био још јачи, јачи него што сам мислио да јато голубова може изазвати. Било је болно само ван себе посматрати се колико је лицу требало снаге да издржи страх, бес, мржњу.

Грчио сам се, мозак је слао мисли, мисли нејасне, мисли коеј нисам могао послушати. Тражио сам врата у просторији у којој само тврде зидове могао сам опипати. Како у својој соби немам врата? Како то до сад нисам знао? Како сам се кретао, улазио, излазио? Како је неко, што сам при ударцима највише желео, могао утрчати унутра и спасити ме, загрлити, изнети...

Покушао сам онда вриском отерати их. Ништа. Вриштао сам, молио, испуштао крике нељудске. („Лу-

кави“ у ћошку се усудно смејао мом истинском и посве болном осећању“).

Трећи ударац прозор неће издржати. Предухитрићу их и разбивши прозор, излетети пре њих. Излетећу, можда преживим, можда не, али само да буку ту више не чујем, несносну, разарајућу.

Згрчених ногу допузао сам до једног зида, до другог, до трећег, па ни четврти, ниједан није имао прозор. Ја нема прозор у соби.

НЕПОДУДАРНОСТ # 1

Неподударност изазвана гиљотином разума ишчезла је брзином којом је и настала. Свеобухватни опори стисак руке јечао је од незадовољства. Накнадним испитивањем откривено је да небо постаје мрачније услед превеликог излагања бактеријама и вирусима. Одавде, назад, напред, све до почетка, тј. краја. Обамрлим мозгом стремим ка излечењу. Не одвлачим мисли услед нечега нечим другим. Заборав је сувише апстрактна чињеница. Не одговарам на питања без присуства душе заоденуте у плави шатор. Испод неба чућим го. Киша пршти по мојим леђима. Не осећам ништа осим језе. Телесна температура је све већа. Разбијена, омамљена, неспретна халуцинација изгорела је на прагу мог ума. Отерах је погледом негодовања. Занимљиво, занимљиво.

Беспредметност мог излагања појачавам низом јасних слика. Шума, Месец, Море, Сунце. Пакосна Шум, лепљиви Месец, успавано поплочано Море и сиво Сунце. Све су то одсјаји у нечијој глави. Одсјаји лудила и сете.

Тихо корачам, гласно спавам. Осећам талог у својим очима. Бесциљно, бесциљно отварам врата. Скорена људска кожа смрди. Мрзим тај смрад, подсећа ме на краставац.

Овде стајем, стајем, стајем, стајем...

ЗЕЛЕНА ЛОПТА

Необична поставка ствари условила је кратко мождано одсуство јунака ове приче. Наиме, тог мирисног поподневног дана, док се враћао из маслињака, одједном је угледао прегршт зелених лопти наслаганих у слојевима висине од око четири метра. Испустио је цигарету и упутио се ка њима. Неостварен дечачки сан му се одвијао пред очима. Море зелених лопти се, уствари, простирало докле год је његов поглед могао да допре. То му се допадало. У једном тренутку није био сигуран да му се можда ово пре није догодило. Или је то сањао или можда и ово сања. У сваком случају, приказ је био одличан. Понео је једну лопту кући да се похвали породици.

ОПСЕСИЈА

Професор математике подшишао се у фризерском салону САН. Хоџа он сада тако ижџомбаним дорџолским улицама, врло спретно, и размишља. Мора питати супругу. „Ема, драга, јесам ли се то ја подшишао у САНУ или у СНУ?“ Јесте, баш тако ће је питати. А она ће му рећи. Свашта она зна. Има велике очи. Баш га занима како ће му одговорити.... Они у Академији никога не шишају, а није ни сан, па коса му је краћа. *Где сам ја то уопште био...*

Наједном, пред њега искаче млада црна жена, сва у живим бојама, и крзну, а откривена стомака. Ставила кармин, па виче:

– Жена-змија скаута, жива врапца у лету гута, дружила се са лепарди са гепарди... Даје му визиткарту на којој пише *Ivana R. PR menager... cirkusa*. Професор хтеде да је приупита, али она већ одлете даље. Крајичком ока, приметио је да се и тај циркус зове САН. Но, о томе ће сутра да размишља.

СЛИКА

Време је било да већ једном средим тај стан. И да бацим све оно што ми више није од користи. А тога је било на претек.

Узео сам неколико великих кеса. У њих сам трпао све старо, што сам годинама скупљао. Изненада међу том старудијом приметим слику. Била је то црно-бела фотографија. Ставих наочаре да је боље видим: „Пазар је могуће? То сам био ја! Давно. Заправо, био сам ја, али пре педесет година. Кад сам имао двадесет и нешто. Млад, леп, стасит, пун живота и наде. Време срећно – студентско.“ У трену као да ми задрхташе руке, а колена почеше да клецају. Изустих једва чујно: „Боже, кад прођоше тих педесет година? Као да се поиграо са њима ветар, као што се бура поиграва са таласима на пучини“.

Док наслоњен на штап гледам црно-белу слику, сузе ми саме овлажише лице.

Жал за животом, који се никад више повратити не може.

БОЛ

Не читам ја то, исувише је женскасто, лирско. Мени треба нешто жешће, нешто слично мени, нешто што боли.

Бол је храна.

Вечито сам гладан.

Шапутао је себи у браду, вадећи бодље кактуса који је у бесу бацила на њега.

Корак по корак – бескрај. Корак корача иза корача, а између два корака – ништа. Шта спајају два корака? У кошмару мисли два непремошћена појма. Корак по корак, и у корацима нестаје сенка. Иза хоризонта се смањује, стапа... И мој корак тешко вуче корак за собом. Моја лутања су: било је и биће. Говоре. Разговарамо. Слушам их у модра праскозорја што роне кроз остатке таме. На граници смрти и рођења. Скупљају осећаје и слажу мозаик. Моја лутања су златно обојена, блатњава, рована копитима, модрим наткривена и миришћу на траве. На скелу и реку. Певају низ пруту, стреме у висину знаком победе. Остављају зелен лепљив траг на длановима. У мислима су ограђена увек низом трулих дрвених тараба. У мојим лутањима ништа не тражим. Желим само корацима заробити искре сећања за себе. Искре пронађене у праскозорјима што светле у душу до дна. А тек долази буђење. Има ли ту нешто чисто у мом малом паклу, кошници мог живота? Нетакнуто и неупрљано лошом помисли? Нешто исконско и дубоко као у смеху детета. Или смо извештачене фигуре у рукама несмиљених. Наши животи су неке старе игре са улице. Ми смо разбацане и осакаћене лутке без душе и поноса. Тела, гола тела. Неспособни да расуђујемо. Ми нисмо чисти као децји снови. Прљави смо као разбацане играчке, као утваре међу кулама од блата.

ДИМ

Забавља се колутима дима упаљене цигарете, док се њен муж за то време забављао са младом и једром црвенокосом медицинском сестром која има само 25 година, и која није имала проблема са његовом импотенцијом. Пиљи безизражајно у ТВ. Гледа латиноамеричке серије, досадне рекламе и нашминкане момке феминизираних покрета како се увијају телом око неке скупљачице жеља.

Чека мужа да дође на вечеру попут другог Христовог доласка. Деца су отишла на парти, још прошле године. Борба са подочњацима, целулитом и годинама. Барбара де Анђелис „Како волети непрестано“ и Коељов „Алхемичар“ на наткасни, на дохват руке. Мирис јаке загореле хране. Беживотне боје на ноктима и ацетон. Напољу се чује градска врева.

Катарина Никић

О МОДЕРНОМ ГОВОРУ

Живели у једном стану Трипер и Цимер. Трипер стално нешто триповао, а Цимер га зато цимао. Е, ето вам једна прича без поенте.

Дане Никодијевић

ИМЕ ДАЈЕ ОСЕЋАЈ

Загреб гребе Београд... Љубљана курвински љуби Србију. Ко да је то нешто ново? Ма дајте... Косовом све несрпско сеје смрт и мада ми земљу зову Покајницом, за себе сам слободан. Јесте, ја сам цар! Ма немају они појма када ће шта пући.

ТРАГОВИ

На црвеном упаљачу остали су трагови од отварања флаша. Биће их док и сам постоји, неће нестати ни избледети. Говориће уместо њега у чијим је рукама био и шта је радио чак и онда када му буде прошао век.

ПРИЧА (ЈУГОСЛОВЕНСКА)

Свима нам је лакнуло. Завршио се рат. Куће нам порушене, гробља гушћа. Много сакатих и избеглих. Нема хлеба за све. Нико никога не гледа у очи. Мртви поново гину засути рафалима из уста душебрижника.

Али ми смо били у праву. Хоћемо праведни рат. Потиснута мржња хоће да искочи. Праведни рат, док још нисмо обновили земљу, док се љубав не усели у нас. Ко да чека још педесет година. Праведни рат, док су нам главе још усијане и исправне.

Ови нови нараштаји неће ни да раде, а камо ли да ратују!

ПОРОДИЧНЕ ФОТОГРАФИЈЕ

Чују се гутутке. Потом двадесетчетворка која на сваких тридесетак минута протутњи улицом. Бака отвара прозор дневне собе и у госте нам долази миришљави неимарски ваздух.

Стан је мали и скроман, али зато мирише на зељаницу, урмашице и друга бакина ремек-дела. Сестрица, није ми рођена, силази са горњег спрата и тек онда почиње провод. Наше ножице померају паркет који пуцкета скоро по некој мелодији. Смех се прекида само када ми сестра црта њеним безграничним талентом.

Најновије странице породичног албума су празне. Свако ређа фотографије у свој албум.

Небојша Новаковић

ТЕЛЕФОНСКА СЕКРЕТАРИЦА

...Добили сте број кратке приче „Телефонска секретарица“. Пошто сам још увек у фази смишљања, молим вас да оставите поруку после звучног сигнала! Хвала... Биииииип!!!!

ПРАЗАН ПЛАЦ

Било је јутро када је изашла из болнице. Позвала је такси. Падала је киша, брисачи су клизили по мокром стаклу а њој се плакало. У ваздуху је лебдела мучнина. Чинило јој се да још увек осећа опори укус таблета за спавање. Видела је, кроз кишне капи, како су лица људи тужна понедељком. Будући да је била домаћица, њој је сваки дан био понедељак.

Због густог саобраћаја, највећи део пута провели су стојећи у месту. Слушала је како мотор преде, како гума шкрипи док клизи преко влажног стакла, како киша добује по лименом крову, како таксиметар мери време. За њене уши то су били скоро заборављени звуци. Осећала се као странац у сопственом граду.

Тражила је од таксисте да вози кроз улице у којима није била већ више од десет година. Возио је полако, онако како је желела, а сећања су, као мехурићи ваздуха, избијали на површину.

Када су у једном од старијих делова града прошли поред празног плаца на којем више није било ничега, чак ни траве, почела је да плаче. Таксиста се окренуо и питао је да ли је све у реду, а она је само уздахнула. На том месту се налазила зграда у којој је она, једне давне ноћи, убила месечину уз помоћ прекидача за светло.

Морао је да јој објасни ко је – јер његово име је било сувише обично, а глас је први пут чула преко телефона. Били су потпуни странци. Разговор је био напет.

Чинило му се да корача уском планинском стазом која је сваког трена могла да се одрони. Ходао је опрезно, реч по реч, и кроз телефонску слушалицу, као кроз стетоскоп, слушао откуцаје њеног срца.

Изразио је жељу да је види – рекла је да ће му се јавити кроз неколико дана. Прошло је неколико пута по неколико дана. Телефон је зазвонио у њеном стану.

Морао је да јој објасни ко је – јер његово име и занимање били су сувише обични, а глас је тек други пут чула преко телефона. Били су странци у граду у коме више није било места за осећања.

У ЗАДЊИ ЧАС

За остале је био дан, а за њу ноћ. Налазила се у некаквој тамној рупи, испод ногу јој мекано тло од песка. Упињала се и пропињала према оскудном зраку светлости који је долазио споља, одозго. Ноге јој се глибиле и пропадале у дубок песак, као у живо благо.

Видела је прозорчић, кроз запрљано стакло од земље и песка угледала је чизме до колена. Дозивала је, запомагала – али узалуд, нико је није чуо. Понестао јој је дах, била је уплашена. Ваздуха је било све мање. Покушавала је да изађе, али како? Снага јој је понестала. Није се мирила са судбином. Задњим напором дошла је до прозорчића, разбила га песницом. Свеж ваздух је окупао њено лице и руке замазане крвљу и песком. Није осећала бол.

Чула је неразумљиве звуке који су јој као ехо одзвањали у ушима. У задњи час се извукла из пакла.

Весна Опавски

Пише ми се. Добро ми се пише.

ЈЕБЕШ НАСЛОВ

Буђење... Исте мисли... Кафа... Цигарете... На мојој тераси је већ хлад... До скоро је било сунце... Касно устајем ових година... Телевизор... Небо.... Па чак и живот... Ах, да, музика и то веома добра... Књиге... Мирисе више не осећам, или осећам а не свиђају ми се. Ти си предалеко да бих ти осетио мирис. Али само си предалеко за то чуло... Знаш врло добро да те осећам у свом дисању, стомаку и очним дупљама... Чудно је то што ти уопште ФИЗИЧКИ постојиш. Срећа је можда мит, али ја сам увек веровао... Умрети са вером је, претпостављам, боље него умрети часно... А можда и не умрем...

Питање: да ли сте схватили поенту? Она, изгледа, није... Морам све да сажмем, кажете. Па шта ће онда остати, сува теорија или још горе, патетика. Волим је, Волим Те, волео бих Те, волели смо се, волећу Те.... Још да скратим ? Во... Те...

В... Т...

ВТ

ВТ

Топим се, уживам у ваздуху и постојању. Уживам у сунчаним данима, уживам у кишним. Обожавам кад напада снег. Са мог прозора се и река види. Види се и велики град, чији сам становник, прелеп је...

Опет би се топио у твојој шаци.....

ВИТЕЗ У ПЕНЗИЈИ

Давно за љубав извучени мач, данас враћам у корице....

САН

Маштала је да „уђе“ у лектиру, а ушла је у брак. Деца су населила њене снове. Ходочашћа по папиру била су све ређа: између пелена и бочица, вакцина и грипова, obroка... Виђали си је понекад како нешто грозничаво бележи на најнеобичнијим местима: у аутобусу, на улици, међу гондолама у трговини... Обузета давнашњим неутасним сном, није се обазирала, није примећивала чуђење, подсмехе, дошаптавања. Одлагала је белешке као реликвије, да чекају време када ће стари сан престати да буде убојит од неостварености. Године су пролазиле неосетно. Деца су одавно одрасла. Одважила се и послала први текст. Објављен је...

КОФЕР СА ФОТОГРАФИЈАМА СТРАНЦА

У том је коферу било мање суза него обично. Груди његове нећаке ожедниле су ругајући се мјесецу, а коса њена запела је за пшенице далеке. Прича се да дјеце није имао те је само у њу гледао, све до рата. У рату му дадоше пушку и показаше му гдје да пуца и коју униформу да поштује више него очеву рајску шибу. Прича се да избора није имао те је само у униформу гледао, све до смрти.

Каја Панчић-Миленковић и Бојан Тимић

ОДЈЕЦИ... ОДЈЕЦИ... ОДЈЕЦИ...

- Волим те, драга, волим... волим... волим...
- И ја тебе, мили, и ја тебе... и ја тебе...
- Кад помислим само колико ми значиш... значиш... значиш...
- И ти мени, срећо, и ти мени... и ти мени...
- Ах, у овом мраку не видим, душо, твоје очи... очи... очи...
- Ни ја не видим твоје ... твоје... твоје...
- Па, хоћеш ли онда ти да устанеш и упалиш светло... светло... светло...
- Ипак бих вољени да устанемо – све троје...

БАЊА

Копљаник Жгрљ је немилосрдно прогањао непријатеља. Исцрпљене остатке његових хорди сустизао је и таманио у мочвари. На крају се и сам нашао у живом блату.

Копљаник Жгрљ се није заваравао. Тачно је знао да си у живом блату срећан колико си лак. У свом оклопу са калпаком на глави, штитом и копљем шансе нису постојале.

Најпре је потонуо коњ испод њега па он сам и све се завршило када је у блату нестао сам врх његовог копља.

Више векова након овог догађаја два су реуматична истраживача копали на томе месту. Они су запазили да ово блато, о чијој кобности нису ништа знали, има врло благотворно дејство на неке облике обољења костију, па и реуму саму. Због његових лековитих својстава данас је ту једно од најпознатијих бањских лечилишта.

ВЕЧЕ

Ноге, дуге, витке, убитачне. Полако, спорим покретом руке прелази преко чарапа. Танких, црних, чипканих. Као да их милује. Замишља његове руке. Благо задрхти. Гледа на сат. Поново касни! На брзину, кармин, штикле, парфем, бунда. Отвара јој врата. Пољубац је кратак, али наговештава. Вино опушта, сладећи усне. Музика их обавија. Препуштају јој се. Страст се ковитла. Он, нагло, без извињења, цепа танку црну чипку.

Ноге су дуге, витке, убитачне.

ПРАКСА

Када је почео да ради као продавац, знао сам да нема ни теоретске шансе да се одатле помери. Јер, и онако је једва призвавршио школу.

Али, он је увек био практичар. „Одвајао“ је свакодневно од уста потрошача. А кад је оно инфлација почела да бесни, откупио је пола продавнице на чекове.

Прошло је од тада подоста. Ја сам и даље службеник, а он – власник ПП.

И нема стида, но напротив, храбрости да ми ономад понуди посао код њега, пошто ми фирма пропада.

Схватих да више вреди то што је научио он него ја.

Пракса побеђује.

ПАД

Почела је да плаче и размазује крв ручицама по свом слатком лицу.

– Од пророчанства нико не може побећи, рекоше њеној мајци покојни мудраци који се за живота нису мешали ни у шта.

– Свашта, рекли сте ви пролазећи, у прошлом животу, али се тога не сећате.

– Ништа, ништа, покушавала је судбина да утеши ову малу причу, која се спотакла и разбила нос.

DEMONSTRATIONS

Биле су демонстрације. Године и нису битне.

Све се одиграло на брдовитом Б. у улици К. у ПМ.

Два реда, јад и беда. Стајали су П. зато што су С. хтели да се шетају, а не да их ови возају. С. су реметили саобраћај којим су остале Б. журиле у празне хале и канцеларије и назад у хладне станове. П. су блокирали путеве јер су С. прљали асфалт својим шетњама. На демонстрацијама је било пуно дувача, трубача, звиждача и шетача. Посебно шетачица. Неке су баке постале идоли. Лаки пингвини још нису виђени?!

Било их је тачно 106.000 у оба реда. Више пута сам их пребројавао.

И тако је све то трајало...

Срећно и здраво су живели преко седам гора и седам мора у Земљи Дембелији. Не знам само како се уклапа златна рибица у све то. Пуно жеља...

Углавном, после свега, П., С. и Б. ће, као и обично, испасти И.

Смешкаће се, бусати у груди. Ако не исти, биће нови. Статус кво.

Мала бара, пуно крокодила.

ТРЕЋА ГОДИНА БРАКА

Као сваке ноћи, он без правог разлога долази касно – а она је још будна. Дочекује га бујицом речи. Он је слуша ћутке, помирљиво, покајнички, док све не умине нагло као што је и почело. Онда је обасипа пољупцима. Она грца, све тише... па престаје.

Бранко Прља

Међупланетарна седница у хотелу „Уједињење“
„ПИЦА БУРЕК“ ГЕНЕРАЦИЈА СВЕ ГЛАСНИЈА

Вечерас, у Сали за конференције предивног хотела „Уједињење“, под мотом „РаЗуум!“, одржаће се седница четири четвртине суседне планете Бурек. Наша планета, Јогурт, вековима уназад безуспешно покушава да усагласи супротстављене „укусе“ ове четири области. Као што знате, најдоминантнија од свих области, звана Месо, у немогућности да разреши спор са другом по јачини, Сир, у вези доминације над Спанаћем, била је изиграна од Пике, која је постала омиљена међу омладином због својих прогресивних идеја. Идеолошке супротности из тог времена прерасле су у оружане конфликте. Стање данас није ништа боље и тежи да прерасте у још један планетарни рат у низу таквих у нашем Соларном систему. „Другови, не дозволимо да се ваша планета прекрсти у швајцарски сир! Зауставимо насиље! РаЗуум!“, рекао је на крају наш председник Јо! Гурт XIII.

Закључци са седнице ће бити саопштени сутра, а до тада, становници Јогурта, спавајте мирно и не дајте значај гласинама о немирима у малом региону Воћни Јогурт, јер се ради о чистим дезинформацијама.

КАКО ОСЛАБИТИ 21 ГРАМ

Не можете да се ослободите вишка килограма? Очајни сте и депресивни!? Пријатељи вас исмевају, а комшије излазе на прозор чим вас виде на улици? Хоћете ли да им макнете тај идиотски осмех са лица, једном заувек!? Ако су ваши одговори на ова питања потврдни, онда пробајте наш препарат „Инстант смрт“ из фабрике Ција Нид. Препарат је заснован на древним рецептима индијанских шамана и тибетанских мудраца, комбинован са највишом супер-технологијом 21. века. Али, да препустимо научно објашњење д-р Древину.

„Према најновијим научним сазнањима човек после смрти губи 21 грам. Нико не зна како, или зашто, али то није ни битно. Суштина овог препарата је у томе што он нуди одстрањивање тежине за само неколико секунди! Да, толико је потребно да се лишите година и година очајања и депресије. Све што треба да урадите је да попијете овај препарат и тежине више нема! Ја, као доктор наука и много учен човек препоручујем вам да купите овај препарат. Одмах!“

КАКО САМ УСТАНОВИО ДА ЈЕ БОЉЕ БИТИ ЈА

Сједио сам у кафићу и пијуцкао своју јутарњу каву. Био је то мој уобичајени ритуал, годинама усавршаван до свих пажљиво одабраних детаља, јер у то доба дана, сваког дана, у мојем животу ничег било није паметнијег од јутарње каве. Након тога, зна се, повратак у уред и папири, папири, папири...

Примјетио сам да неки старији мушкарац позорно гледа у мојем правцу. Нека гледа, мислио сам ја, али он је заправо почео буљити у мене, а то баш и није пристojно. Макар је то био човјек у добро скројеном одијелу, с краватом, врло уредан, вјеројатно и утледан. Онда ми је и приступио.

– Господине, опростите ми што сметам, али ја бих вас нешто питао – биле су његове прве ријечи, изговорене врло угодним гласом.

– Само изволите – био сам великодушан.

– Јесте ли ви Пера Перић? – запитао ме је и озбиљно се загледао у моје лице.

Био је то диван тренутак мојег живота. Могао сам рећи да, јер очито углађени господин ту особу и не познаје добро када ју брка са мном, а мене не познаје ни мало. И тако могао сам барем једном у животу не бити ја, макар на крају морао и признати забуну.

Била је то изазовна авантура духа којој нисам могао одољети.

Не бити ја!

- Да, ја сам Пера Перић – одговорио сам.

Онда ми је фини господин пљунуо у лице и опалио ми два жестока шамара, лагано се наклонио запрепаштеном конобару и мирно напустио локал.

Тако сам установио да је боље бити ја, него он, не-тко други.

ПРИЧА О ИГРАЧУ

Иза оне старе творнице одувијек се налазила запуштена ливада.

Онда је један тата искрчио коров и сасјекао шикару, друга двојица тате направили су обруче и носаче, донијели алат и све што је потребно да се пред задивљеним клинцима појави прави кошаркашки терен. Остали су тате говорили: „Више, више, не! Сада мало ниже, лијево, десно, добро је, није добро, чвршће стегни!“ И зато су касније тврдили да без њих ништа не би било добро направљено.

Тако су клинци из кварта добили право кошаркашко игралиште и ту су редовито одигравали своје велике уличне NBA сусрете.

Један дјечак без десне руке био је највјернији проматрач и навијач. Не једном сам се запитао хоће ли тај дјечак без руке измислити неку нову кошарку, ону у којој ће и он моћи судјеловати. Не знам. Али знам да он уопће није био навијач. У души он је био играч, нај-

већи играч икада рођен у нашем кварту. Онакав играч чију причу може окончати и неки влак уз ужаснути крик случајног пролазника.

Љиљана Раданов

СРЕЋА

На дрвету читуља. Поред дрвета старац. Чита читуљу. Онај на читуљи његов вршњак. Старцу на лицу скривен осмејак. Није он.

Маја Радановић

ЈЕДНОМ

Журио се. Само је стигао да ме погледа. Није имао времена. Знам да би се и насмејао.

У ЈЕДНОМ ДАХУ

Никако да признам, али покушаћу овог пута – проблем је веома једноставан – већ читав век бежим од сазнања да сам кукавица.

То чиним крајње опрезно, будући да бројни непријатељи прате сваки миг, сваку примасу и наговештај на мом лицу. Ношен духом сујете, упуштам се у сулуде подухвате, не бих ли измамио нехотичан осмех на лицу света. Раним јутром идем на послове које сви, који и мало држе до себе, са гнушањем одбацују. Моје деснице многи су се понизно клонили, знајући да силовито разбијем гард у делићу секунде. Успешно сам, деценијама чак, гајио у себи помисао о тобожњој храбрости, све до недавно, када су моји ставови о храбрости тако жалосно били срушени једним несрећним случајем.

Непознати противник изазвао ме је – и ево ме опет са песницом високо подигнутом, спремно на напад. Размењујемо прве ударце, осећам силину његовог замаха и – падам.

Како да се изборим са њим, ја лежим оборен, док је он без плоти, креће се бешумно и препознаје се само по осећају мучнине и убрзаном раду срца који изазива код жртве. Име му је Страх.

ИСПОВЕСТ ЈЕДНОГ РАДНИКА

Људи, мене мучи што су фабрику продали на аукцији, а нас триста остало без посла. Страшно је то што су фабрику продали за један динар. Да, да, за један динар, можете ли то да верујете? Па и ја сам имао један динар, и то не један, тог дана сам имао целих пет динара, значи да сам био спреман да платим пет пута више од понуђене цене, али мене не позваше на ту њихову аукцију. И ако хоћете да ми верујете, знам двојицу који су били спремни да плате седам динара, а један је тврдио да би дао и целих десет. И кад смо се у кругу окупили да видимо тог сиромашка, који је од уста одвојио цео динар за нашу фабрику, зинули смо од чуда. Бивши директор, ког смо изнели са све фотељом, јер никако није могао да се одвоји од ње, а неки су тврдили да му је дупе срасло и да би он хтео да се одвоји, али не може и да обавезно треба звати неког хирурга ради интервенције, е, тај исти директор долази у мерцедесу са четири телохранитеља. За њих има паре, а за фабрику један динар...

ЗАКАСНЕЛИ ЖАР

Беше неко детињство закаснело међу њима. Неки закаснели жар детињства који, као и све кад се јави касно, преплави силином све дневно, све виђено и стварно.

Она већ мајка, седела би крај прозора и писала дневник најнежнијим описима природе. И онеме како одјутрава у обичности, како звук, како сунце, како птице, како мисли тек зачете, па све ситно и мало и безазлено, ни речи о љубави...

Он, отац и муж, и зрео, седео би на прагу старе куће и у писму њој писао како воли мајку, збрајао слике којима се враћа, помињао мртве, шуштање липе, месечину... Ни реч о љубави.

Ни он о њој, ни она о њему...

А тада, баш тада, та неизговорена реч – љубав – била им је под грлом нарасла и хтела је да удави да не написа она оно о обичном, тромом свитању, и он оно о месечини.

МАГАРАЦ И ДЕВОЈКА

Срели се, једног дана, на путу кроз животну пустињу, магарац и девојка.

- Откуд ти овде? – упита девојка магарца.

- Тражим успавану лепотицу – одговори јој он – а ти?

- Ја тражим принца на белом коњу – рече му девојка са сањалачким изразом на лицу.

Ходали су, ходали и ходали по једноличном путу, магарац и девојка, док једног дана не дођоше до раскршћа.

Магарац, не мислећи, скрену лево и настави да се геге, а девојка застане.

- Куда да кренем? Шта ми је чинити? Оба су пута слична!

После краћег размишљања, девојка скрену десно и настави да хода кривудаваим путељком.

На левом путу:

Недалеко од раскршћа, магарац наиђе на пласт сена и задовољно се удуби у његово жвакање, заборављајући на успавану лепотицу.

На десном путу:

Девојка сретне принца на белом коњу и одјаха са њим. Живели су сретно и задовољно до краја живота.

Наравоученије:

Девојке, размислите мало, када бирате путеве, да не бисте завршили пред пластом сена окружене магарцима.

МАКАЗЕ

Хиљаде речи ми одзвањају у овом мраку, у овој мојој глави. Хиљаде и хиљаде њих, још чуче горке, у моме грлу и чекају да их проспем к'о шпенадле по нашем животу.

Мала кројачица се уморила! Секла и прекрајала, крпила ове дроњке од љубави и на крају одустала. И сада стојим, сломљена пред тобом и сечем последњи кончић који нас је држао заједно. Сечем, па макар ме ветар однео као балон и насукао на неку оштру грану бодљикавог бора.

Цап!!!!!!

НЕЗНАТНОСТ

А нисам ни знала због чега. Само сам сумњала. Носило се са свим могућностима опседнутости апсурда само због некога ко се задесио у близини светлости, неке вечите светлости мрака из које успева да изнађе заклон из свога времена. Место не држи бунтовника – бунтовник је место!

Осветничка амбиција прстенује неизводљивост пораза, а освета – амбицију. Ништавност сумњичавости супституише верску храброст наставивши освајања. Временом се просторно шири. Камен је неуништиво делотворан. Тиња у потиштености ватре. Остаје само луталица жедан испосништва, чекајући да што пре спусти засторе своје усахлости и тоне у санак немоћи, очекујући одличну уиграност: „Аукција почиње. Ко да је више за овај скупочени примерак Апсолута? Апсурд? Продато!“

ЖУДЊА

Док сам је тако посматрао, чинило ми се да су сви лептири овога света ушли у моју утробу и залепршали крилима... Била је просечно висока, складно грађена, благо упијених образа и изражених јагодица, спуштених већа на очима и помало неуредном косом, равном, која је падала до њених обнажених рамена.

На надлактицама су јој се оцртавали мишићи и руке, ојачалих, вероватно, од свакодневног рада. Прсти на рукама су јој били необично дуги, а шаке прошаране венама.

Док сам гледао њена леђа извијена у лук, чинило ми се као да се месец спустио пред ноге, а ја сам осећао неодољиву потребу да пређем длановима преко тог свода, да упијем капи воде са њених лопатица, струка и доњег дела леђа. Ох, како сам жудео да врховима прстију пређем преко линије која је раздвајала њену заобљену задњицу на два дела, а онда да спољним делом подлактице осетим округласти стомачић испод пупка који јој је, верујем, остао после порођаја.

Стајала је гола и боса, а бутине су јој се благо додиривале док је била у раскораку. Моја жеља претварала се у крик, а она је само гледала негде испред себе.

Последњи поглед упутио сам њеним стопалима испод којих је стајала плочица са натписом: „Поклон уметничке колоније граду“.

ПРИЧА СА ДРУГАЧИЈИМ КРАЈЕМ

Ишли смо тако улицом,
свако за себе,
из супротних праваца,
различитог погледа,
другачијих мириса,
супротног пола, а онда смо се – сударили...

РЕАЛИЈЕ

У два и тридесет пет сам пролазио поред твог малог мјеста на путу за велики бијели град.

Скоро сва свјетла била су погашена. По граду прилегао мир. Тишина се дражесно наметала као успаванка за невољне путнике у расклиматаном аутобусу, изазивајући благу и неодређену завист. Учинило ми се да присутни запажају да ја и ту имам некога, али не знају да сам већ свратио.

А ти, спавала си дубоко уроњена у ноћ, у тишину, у интиму. И сањала. Да, сањала си. Дивно си сањала. Одисала си љепотом и блаженством. Коса ти је била расута по јастуку, а руке испружене у сусретање.

И улазим ја у твој сан, онако својевољно и ненајављен. Кад тамо – Ја! Јао!

СПОМЕНИК СПОМЕНИКУ

Каменолом. Огроман. Бивши. Остале само контуре располућеног и до пола несталог брда. У небо, као авет, зури једно усамљено дрво на врху, на половини врха, тонући и оно у мутне облаке. Доље руина. Отпад. Остаци грађевинских машина.

Испред, у паркићу поред пута, скроман али занимљивих контура, као какав стражар стоји омањи споменик.

Само још ако на њему пише: „У славу једног лијепог брда које се сурвало у прах“.

ДУМАТОР

Господин Г.Г.А. сву драгу ноћ са свог прозора, иза завјесе, посматра кровове кућа разбацане у продужетку његове високе зграде. И као да први пут види то насеље згуснутих кровинара које се протеже све тамо до мрачне шуме препуне скривених сјенки.

Пун је мјесец и ништа му не може промаћи. Посебно има у виду тамноцрвену кућу на спрат, која се и сада издваја архитектонском особеношћу. Била је то некада најљепша и најбогатија кућа у крају, препуна господе и гламура.

Ноћ одмиче и већ је при крају. Не зна зашто, али је он још увијек убјеђен да ће баш ноћас крововима прошетати посустала љепотица Мара, иако то једина власница некада чувене куће никада ничим није наговјештавала.

МИТРОВА ПРИЧА

Ја сам љубоморан Човек, рекао сам Митру. Подигао је чашу и наздравио. Добро дошао у клуб, пријатељу. Ругаш ми се, рекао сам. Не, одговорио је. Видиш, и ја сам имао слична осећања. Пре неколико дана нашег старог поштара заменио је неки јебено леп тип, такве лепотане не би требало ни запошљавати, место им је на ТВ-у а не пред мојим вратима. Као у инат доносио је од женине сестре нека писма, проклета брбљивица није могла звати телефоном. Све има своју цену па и моји живци. Дошло ми је да се жалим да врате оног старкељу и све зарад мог мирног сна. Једно вече сам се добро налио и оптужио је за тог лепотана у униформи. Полетеле су тешке речи као и свадбени есцајг. Дерала се кроз сузе како јој је жао што ме је икад и упознала и да одлази. Брзо сам се отрезнио, заиста, шта ми је све то требало. Љубав се полако враћала, тако да, пријатељу, избаци то болесно осећање из себе, што пре.

ПОДГОРИЧАНИН 2005

Тек је свануло. Нијесам спавао читаву ноћ. Боли, много ме боли. Зашто сви који ми сада требају спавају. Зашто се не јављају на усрани телефон? Мокар сам, смрдим. Срао сам у току ноћи десетак пута и опет ми се кења. Палим цигарету, ни она ми не прија. Повраћам. Гдје су сада моји пријатељи? Они када су били у фрци, ја сам био ту, а њихови телефони звоне јутрос, а то звоно које не престаје, то ишчекивање њиховог гласа још ме више боли. Када би се само јавили, бол би можда престао на тренутак, а још када би имали нешто, бол би потпуно ишчезао. Али курчеви се не јављају. Пичке. Сузе ми цуре, нос ми цури, из сваке смрдљиве поре излази тај ужасни отров чији сам роб и који би ме сада подигао из кревета. Ја сам човјек који се лијечи отровом. Да ли би то и једна животиња дозволила себи.

„Ало, брате, имаш ли што, распадам се?“

„Имам... Курац! Пусти ме да спавам!“

Аааааааааајјјјјјјјјјјј!

ЧИЧА ЗВАНИ СУРОВИ

Мој чича, очев брат, рабација по занимању, вадио је на кубике песка из Нишаве по васцели дан читаве недеље подно Нишке чувене Тврђаве. Па кад недеља истекне, пред дан кад се и Бог одмара, усред Високе суботе, мој чича улети с воловским колима у авлију кроз велика колска врата, разваљена, а њему таман широка. И не само то. Него чича пева све из пупка који подрхтава као пупак Циганке Јаворке кад јој набаце динар за стотку да га пупком преврће. Кажем пева из пупка тресући гласом тако да се караманка увелико зелена кида и ваља падајући чак пред кирајџијина врата. И тако чича Сурови сваки пут о Високој суботи фамилију сабере као комину у буре на помилу и то под ценарику крај чесме... Да се зна ко је прави газда у кући и како се фамилија оком окупља и оком обуздава. Ама скупи сву фамилију. Оца, матер му, жену Лену што удева мушкатлу у косу над уво под шамију, празнично, три девојчета – сва три уву до ува – и јединац син Ратко, ма вољен, али увек плав од батина. Ту је и брат, такође фамилијаран, официр из Београда на одсуству. Би лето умиљато као јагње.

Чича кратко саопшти док су волови коленима кочили: за ручак богата чорба, погача – мамо, тазе, никако бајата. За јело печење прасеће, неко ђувече да залута и нека добра салата, могу и две... и лубеница... Али

само жута. Жута ко Врање и сто дуката заједно, а хлађена у води Нишаве. По једна љута пре свега, због чистијег гласа, а кроз ручак ладно бело од ову годину сечено кратко са сифон соду од мајстора за бојене клакере и ледацију, Најдана.

- А ел' прасе готово, упита јединац Рале. – И заклано и бријано, мивено и печено и сам за тебе сечено – каже чича Сурови.

- Сурови, Сурови, ти си чича Сурови, наједном викнем.

- Што бре, синко? – пита ме чича а црн му шешир чува хладовину над челом док руча.

- Затој што си заклао свињче на мајку крмачу.

- Па заклао сам за теб да не ровеш што ти црева без месо певају.

Тако то беше у то време око чесме испод ценарике. Чича звани Сурови био је одувек ратлук за душу, мек по срцу у пријатан за дружење ко шљивова ракија. Знао је и да се радује и да обрадује. Бог да му душу прости ако се и горе ради, то Сурови и тамо прасе једе и одозго на комшије кирајдије баца кости!

ПРОСЈАК И ПОЛИТИЧАР

Уделивши неком просјаку нешто ситниша, некакав политичар му се обрати:

„Зашто се понижаваш да просиш? Знам да си некада био нешто.“

Просјак ће на то спремно:

„А зашто ти мислиш да си ти нешто кад си до тога дошао моралним просјачењем?“

Политичар беше толико задовољан одговором просјака да се уортачи са њим и они заједно написаше књигу под насловом „О реперкусијама неадекватног просјачења са аспекта виртуелне социолошке инсуфицијенције без интерлокуције перципиране антифлогистике“.

LAPSUS CALAMI

„...Страст којом ме је оборио, била је јача од морала! Преварила сам...“, уписала је у дневник ову сулуду измишљотину, њен једини залог за дан кога се највише плашила – да има чиме да му одговори ако јој каже:

- Преварио сам те.

Када је тај дан дошао, само је извукла дневник:

- И ја сам тебе! Овде све пише...

Није му лице одало изненађење, бес. Ништа што би је испунило и најмањим задовољством:

- Већ са прочитао. Мислиш да бих те икад преварио да ниси ти мене...?

У кући и у мрачном пасажу, који ју је повезивао с бучном улицом, два пара су водила упоредо животе:

- Кретену!

- Љубави!

- Не могу да те слушам!

- Не могу да се зауставим!

- Не желим ово!

- Желим да те осетим...

- Престани!

- Не прекидај!

Ударац вратима.

Ударац нагог тела о зид.

Бесан је изјурио напоље и угледао их како заљубљени сјаје у мраку.

„Свуда је исто... Свађамо се бестидно да нас сви чују, а волимо стидно да нико не чује!“

С тим речима се окренуо и вратио у кућу. Зграбио ју је, свукао одећу. И узео је гласно, бестидно!

А она помисли: „Коначно је схватио!“

АНЕСТЕЗИЈА

Тога дана жени је био заказан термин. Тачно у 14 часова била је у дотичној улици, у бројем прецизираној кући. Бледило њеног лица открило је присуство нелагодности због заказане посете. Корачала је брзим корацима, и чинило јој се да врста обуће коју носи уопште није битна. Иако је била разваљена и безбојна, баш као и она.

Куц, куц, цангр, клоп... чуо се звекет инструмената, све је било спремно само за њу.

Бутине је положила на хладан метал (на шта би се њен муж побунио, јер је волео тај део њеног тела), и онда: АНЕСТЕЗИЈАААА. Муж ју је држао под руку. Једино што те ноћи што је хтела да сазна било је: Да ли је он икада био под анестезијом.

СРПСКА БРАЋА

„Где сте повредили ногу, деко?“, упитах добронамерно старца.

„Мој брат Милентије имао је дваес', а ја деветнаес' година, али невоља је била у томе што смо обојица били заљубљени у исту девојку, у једну Живану из засеока Протића...“, започе своју причу старац.

„Људи у селу су причали да ће бити рата, али ја и нисам обраћао пажњу на то, јер ми је то био најлепши период са Живаном...“

„Кад је било ко ће у партизане а ко у четнике, ја се одлучих за ове друге јер некако су имали лепшу обуку, а Милентије је по сваку цену хтео супротно од мене па он оде у партизане...“

„Било је то негде иза Ђурђевдана, четрес' и треће а ја на ливади Милојице Рајића, кад ево ти га из шумарка иде мој брат Милентије и виче из све гласа *држите четника* и пуцајући погоди ме у ногу“.

„Добро сте, деда, прошии, могао вас је убити тада“, прекидох га ја.

„Ма није у томе проблем био, синко, ја сам из четника изашао одмах једно месец дана по ступању, због проблема са видом.“

„Па зашто је онда брат пуцао на вас?“

„Бог ће му га знати, углавном, од онда он и ја ни реч нисмо проговорили“.

ХРЧАК

Била једном једна мала по имену Милица. Она је имала једног малог хрчка. Њему је живот био леп, иако није тако изгледало. Уживао је он у сунцу лепог дана, уживао је у свежем ваздуху кишних јесењих ноћи. Све у свему, хрчку је било лепо. А ни Милица се није жалила: и њу је сунце лепог дана чинило срећном, али кишу и није волела толико. Више је волела да се сунча на пешчаној плажи не мислећи о хрчку. А да ли је хрчак био срећан без ње?

ПРОХОДАО СЈЕДЕЋИ

У Личинама с првачићима радила Милена, учитељица. Поступала је према њима опрезно. Мајчински. Отклањала грубости и у језику и у понашању њихову.

Дјецо, ружно је говорити: „Могу ли у ћенифу?“
Љепше је кад осјетите потребу да одете на то мјесто, дићи руку и питати: „Могу ли изаћи да мало проходам?“

Једно јутро Исмет дошао. Немиран је, добио црвенкасту боју у лицу и повијао се у ритму болова у стомаку. И пролив јак имао. Диже руку и заусти да каже, али је било касно. То примијети Фазлија, Исметов друг.

Учитељице, учитељице, Исмет проходао сједећи!

ИЗМЕЋУ РЕДОВА

Бескрајно покушавајући да постане велики писац, постао је осредњи песник. Многи су читали његове стихове и готово једнодушно говорили да у њима нешто недостаје.

- Можда да пишем без интерпункције? – тражио је савет.

- Није то – одговарали су му. – Твоје песме имају тело, форму, али им нешто недостаје.

Тада их је готово очајнички запиткивао шта је то нешто. Лице му је бивало изbezумљено, очи исколачене, доводили су га до растројства.

- Фали им нешто између редова. Без тога је песма љуштура, празна плоча – тврдили су.

И његов се живот свео негде између тих редова. Настојећи да нагласи оно што би требало да буде између њих, није успевао да напише ни редак. Претварао се у празну плочу.

- Кад већ не могу да почнем као велики песници, бар ћу окончати живот као они – сад је већ претио.

Пронашли су га једнога јутра са пререзаним венама. Остварио је претњу, писало је у свим новинама. Али у тим новинским чланцима није била описана позадина његовог безнађа. Није се чак дала ни наслутити. Онако, између редова.

ТЕШКЕ ТУГЕ

„Ко је жив, нека устане. Република му опрашта!“
(Командир стрељачког вода)

Лакомислену Марију Антоанету љуби одважан
тамничар.

Затвореница трне и шапуће:

- Знаш, имала сам осам година кад ме Моцарт за-
просио...

Тамничар, који се осећа на прокислу чорбу и ко-
ме су очи заслепљене белином Маријиних расутих гру-
ди, одговара:

- Јеб'о те Моцарт!

Марија Антоанета, што је могуће наивније, узвра-
ћа:

- Мој Боже, мој Боже! Ох, где су моја велика огле-
дала?¹ И где је мој Храм љубави? Моје Сеоце, да ли је
читаво?, чујеш ли ме?

¹ „У будоару, систем огледала постављених у сутурену изоло-
вао је просторије од спољашњости. Расипништво без мере и овде
је дошло до изражаја. (једне вечери, да би се осветлио Храм љуба-
ви, горело је шест хиљада четири стотине снопова од прућа).

Ту, су, дакле: Храм љубави и добро познато Сеоце, краљев-
ство без присиле, кућа лутака за одрасле. (...) Цео парк је вештач-
ки, требало је преместити тоне земље да би се добио природни
изглед...”

- Марија, ево ти... за Храм љубави, Марија! Ох, и за Сеоце, и за Сеоце... – мумла одважан тамничар љубавник.

Покрете знојавих тела нејасно одражава старо и прљаво огледало постављено у углу тамнице. Огледало се у тамници налазило само у таквим приликама а по жељи Марије Антоанете.

Други тамничар, вулгарно ружан, за који је назив наказа у људском облику најприкладнији, на десетак метара од њих, мастурбира (да убије време)!

САН

Касно, једне октобарске ноћи, изморена недељним несаницама, које и поред јаких лекова нису пре-стајале узимати свој данак и лишавати ме јединог што заиста имамо, а то су снови, журила сам, не бих ли искористила последњи рок и тако се спасла сигурног отказа на том, ионако, бедном послу. У таксију, на путу назад, ка кући, неким чудом сам заспала. И после толико времена сањала: Све је дотакла корозија. А ја сам живела утопљена у сопствени егоцентризам, била помало неваспитана, дрска и бахата и крај себе имала човека свог живота, који се ни за шта није бунио. У мом сну, била сам коначно задовољна собом и нисам била депресивна сваки пут кад падне киша. Креативне кризе су нестале, а свог блесавог шефа сам коначно могла отерати до врага.

Када сам чула гласно размишљање таксисте: „Ова је луда“, вратила сам се у стварност. По његовим речима, гласно сам се смејала у сну.

Има Бога, сигурно има! Додуше, да л' је Бог, ил' је нека сила, ко ће га знати, али нешто сигурно постоји. Ето, код нас једно дете украдо четерес динара са црквеног таса, и шта, осушила му се рука после. Еј! Или прекјуче, комшијски кер ми задавио мачора, а данас црко, сам од себе... Па после кажу, нема... Има, има, и те како... Па кад те озго опаучи, све да се чудиш.

НЕНАПИСАНА

Устаје.

Отвара прозор. У собу улази свеж ваздух намири-сан снегом.

Поново седа за радни сто. Један од оних старинских који док се не расклопе, подсећају на какав плод љубави пијанина и комоде за ципеле.

Откључава предпоследњу фијоку са десне стране. Из ње вади књиге.

Прву је написао оног лета када је са Хеленом био у Задру.

Узима следећу. Њу је написао док је 82. боловао прадедину рану са Кајмакчалана која се мистериозно преноси у његовој породици са колена на колено и буквално и фигуративно.

Следећа је његова прва књига. Јака је и полетна баш као што је и он био тих раних 70-их. На крају овлаш прелистава своју последњу књигу. Она је настала годину дана након што је заувек престао да пише.

ОСЕЋАЈ ЗАДОВОЉШТИНЕ

Лежали смо на плажи, пржили се на сунцу и више црвенели него црнели. Поред наших глава прошла су два човека. Носили су стари, црвени тросед и с љутњом се наизменично обраћали једно другом. Осетила сам како ме у исто време пече сунце и шамара ветар. Лизнула сам раме. Со је нагризала попуцалу усну. Задовољна, окренула сам се на леђа. На десетом спрату, стојим и мотрим кроз прозор. Напољу снег „пљушти“. На паркингу два човека покушавају да сместе оронули, црвени тросед на пак трегер. Отварам прозор. Осетим како ме у исто време пече сунце и шамара ветар. Суза се скотрља низ образ и већ одавно попуцала усна заболела. Задовољна, окрећем леђа.

БИЛБОРД

- Твој следећи задатај је да у скицен-блоку детету нацрташ хигијенску гумицу марке „ас“ – процвркулала је моја жена.

- Од када се то деци задаје за домаћи задатак? – упитао сам.

- Произвођач је постао добротвор школе и онда је то океј.

- Тај артикл још нисам видео. Не могу да нацртам нешто што не знам како изгледа нити то могу у пола ноћи игде да купим.

- Ти заиста не знаш како та добра стварчица изгледа?

Насмејао сам се.

- Стварно ниси видео билборд за миришљаву гумицу „ас“? – наставила је с неверицом. Насмејао сам се опет. Насмејала се и она.

Нашао сам се у таксију и рекао возачу да обилази град све док не наиђемо на билборд. У поноћ се умало не сударисмо са ђубретарским камионом. Укочили смо и ми и камион испред гумице „ас“. Ђубретари су псовали возачу таксија мајку. Ја сам спустио прозор да боље видим како тај добар миришљави куртон изгледа.

КАЛАШЊИКОВ

Није јајара. Из моћне је породице. Држи до речи. Ћути. Суженог је погледа. Кроз прорезе на чарапи. Во- за се џипом. Са затамњеним стаклима. То му је статусни симбол.

Наоружан је до зуба. Чело му је брисани простор. Панциром штити мекане делове. Глава му је одавно отврдела. Малог је калибра. Наоружан је кратком памети. И дугом цеви.

Није се обогатио преко ноћи. Ризикује у по дана. Али, ни чарапа му није спала. С главе. Привлачи људе. Оптичким нишанима. На себи има нешто људско. По- прскану крв. Оверава једним метком. Шенлучи рафа- лима. Држи до екологије. Уклања крваве трагове. Пуц- њи су му пригушени. Одају га неме жртве. Био је пас рата. Сада је џукела. Не оставља отиске стопала. У ас- фалту. Није он Гаврило Принцип.

После њега полиција увек стиже на време. Да по- купи чауре. И лешеве. И да расветли случај. У по бела дана. Зналачки открива убицу. То је калашњиков.

САВЕТИ

- У многим стварима треба послушати старије.
- Кад кафа ври, склони је са рингле.
 - На кишу не иди гологлав.
 - На раскрсници погледај у семафор.
 - Вежи појас кад си у колима.
 - Ако не желиш да затрудниш, користи кондом.
 - Ако нећеш да се жениш, пази, и не упознај јој родитеље.
 - Не излази знојав на промају.
 - Не пиј газирано, болеће те грло.
 - Новац не позајмљуј свакоме.
 - Пази коме се повераваш.
 - Прво мутиш беланце, па жуманце, иначе ти неће успети фил.
 - У кувани грашак се не стављају ребра.
- Заиста је корисно послушати старије. Још кад би могли и да живе уместо нас.

ПРЕДОСЕЋАЊЕ

Велики црни искежени пас је ишао ка мени. Хте-ла сам да викнем: „Бежи, цукело! Бежи! Марш!“ Глас замро. Сакрио се негде у грудима и не излази. Нигде цигле или бар камена да покушам да му расцопам гла-

ву. Баксуз. Ма, знала сам да ће ми се десити неки ма-лер. Видела сам то јутрос у шољи. Огроман вук спре-ман на скок разјапио вилице. Чучи баш са моје десне стране. Их, да бар не поједох ону кифлу. Могла сам да покушам да га подмитим. А да се правим да га не ви-дим?

Велики црни искежени пас је на два корака од ме-не. Певушим у себи песмицу коју су ме учили још док сам била дете. Не смем да се ознојим. Животиње оњу-ше страх. Гле како је лепо небо.

Ух, добро је. Преживела сам. Велики црни пас је прошао. Хвала ти, Боже. Искежен је, опасан је, љут је, али није ме дирао. Биће да је то због оног зрака Сунца што је у шољи тек провејавао.

Спасила сам се, али идем одмах кући да легнем. Прележаћу у кревету остатак дана, за сваки случај.

СЦЕНАРИО ЗА РГОТИНУ

Зимско вече, око 19.35, радни дан. Унутрашњост градског аутобуса који чека на семафору. Гужва се подразумева.

Младић од око двадесет година седи поред прозора. Обучен је у кожну јакну и маскирне панталоне, има *мохавк* фризуру и више минђуша на разним деловима лица. Изнад њега, гужвом притиснута, стоји једна баба и звоца му.

Након извесног времена, баба звоцање претвара у експлицитну замерку-предлог: „Е, дечко, ти би мог'о и да устанеш, знаш!“

Младић је гледа мутним очима (крупан план). После неколико секунди устаје и, пошто је знатно виши, гледа бабу одозго. Она покушава да седне на његово место, али не може да пређе од његовог тела. Гледају се (камера шета са једног на друго лице).

Уз животињски подриг, исконачених очију и затегнутих вратних жила, младић у делићу секунде исповраћа баби у лице два литра садржаја свог желуца (приказати из више угла и успорено). Пре него што ико стигне да реагује, младић се сруши на под и умре.

На семафору се пали зелено светло.

Живота Станковић

ДА ЛИ ПОСТОЈИ БОГ?

Истрага је у току.

Како Радим, Али Тешко Кротим Алузије, Па Ра-
дије Идем Чекати Агонију.

ТРИП ПРЕДСТАВА

I чин: Алтер Его

Наратор главној личности: Алтернативно те чека
иза ћошка. Чујеш како те зове. Али стојиш, неспособан
да се покренеш или једноставно уплашен. Публици: И
сада се сигурно питате, какве ово има везе са алтер
егом.

II чин: Его трип

Наратор публици: Сам себи довољан је превидео
предходну констатацију. Понет осећајем супериорно-
сти, кренуо је да открије ко то чека иза ћошка. Превиде-
вши свој високо подигнути нос, саплео се, при том
доживевши пад. Сигурно питате, какве ово има везе са
било чиме.

III чин: Супер его

Наратор публици: Личност која тежи и која жели
да буде оно чему тежи је помешала прве две разраде,
при том направивши кобну грешку.

Епилог: Шта је писац заправо хтео да каже? Да-
кле, Алтер его које је безбрижно чекало иза ћошка је
упало у его трип, понело осећајем главног јунака, који

је кренуо да открије шта сето крије иза ћошка, при том доживевши пад у својој великој тежњи и жељи да достигне предмет сопствене тежње. Питате се какву је то кобну грешку направио наш јунак? Па увукао је вас недужне читаоце у причу, која је без икакве везе са било чиме, дошла до нечега што има везе, са чим год то било, при том вас бацивши у тотални трип.

КЊИГА

Подне предео претаче у жуте цветове нарциса. По пољу, слепљени за тврду кожу земље, пожутели листови поцепаних књига.

На средини поља седи старац. Пожутелим прсти-ма у страницу књиге умотава дукан. За десну руку му лабаво везан дебео канап. За други крај канапа, на два три корака од њега, везана велика мршава крава. Она стрпљиво чупа жуту косу земље и дуго жваће очију уперених у плаве очи старца.

У јари се њишу цветови нарциса и мене, странца, хоће да прогутају.

КРОВ ИСПРЕД ПРОЗОРА

Увек када кроз прозоре угледам кровове, сетим се брата. Био је далек, тих и озбиљан за нас који смо тада били деца.

Онај нестали свет, само понекад отворе плодови дивљег кестена, који ме кроз гласове из прошлости, као кроз тајна врата, уводе у свет детињства.

Наш је био дугачак ходник са великим прозорима пуним светлости, зелено двориште са малом фонтаном обраслом маховином, каменим сточићем и дрвеним клупама над које се наткрилио стари дивљи кестен.

Његова је била соба у дну ходника.

И данас се јасно сећам слике те собе чији је оквир била кључаоница кроз коју смо вирили.

Невелика, оба бочна зида испуњена полицама са књигама, а у челу собе велики прозор испред кога је за радним столом седео брат. Све што се одатле могло видети је ћерамидни кров суседне зграде, који се подигао тик уз прозор и тако просторију држао у сталном полумраку.

Често се сетим оног дана када смо га заувек изгубили. Светло јутро и снажна експлозија као почетак потпуно измењених живота. Панични гласови и неизбрисива слика која се уселила у сан. Брат клечи на прагу своје собе, а иза његових непомичних рамена лагано израња сунце.

КАД ПТИЦЕ НИСУ ПЕВАЛЕ

Са обе стране чује се пучњава. Милан и Хасо, два нераздвојна друга још из детињства, схватили су да се налазе у баражној ватри. Ни једном није јасно где су погрешили. Са једне стране Срби туку. Са друге Бошњаци. Били су и код једних и других. Од првих мобилисани а од других заробљени. Срећом, не поубијаше их, али су по казни увек били у првој борбеној линији, тамо где је најопасније. Ово где су, још горе је. „За мнома, јаране! Овај крај као мој џеп познајем.“ Некако се извукоше и стигоше до ивице шуме. Поседаше на земљу. Борба утихну. „Дај цигару!“ „Ево, јаране!“ „Ех, што нисам са децом да им купим мало одеће и обуће, зима ће, могу да се прехладе.“ „И ја бих мојој купио, а и Азри, заслужила је.“ Однекуд пројектил долете и бацци их на леђа... Преживели памте да те године птице нису певале.

ЗАПИС ИЗ „КЊИГЕ МРТВИХ“

Крај Некрополе на платоу Гизе, и трену гледања заласка Сунца, одједном мој ум је прешао у неке недокучиве сфере. Изненада усред Сахаре заталасала се житна сремска поља и као да угледах цркву Петковицу. Беше то фатаморгана. Богиња Мајет је уносила душу умрлог у Озирисову судницу. И док је нојевим пером записивала његове грехе... кренула сам у потрагу за прекинутим пољупцем. Можда и моја душа неће бити спутавана телом на вратима подземља док је буду мерили на ваги божје правде јер из магијског папируса спознах да биће то година светковине Богова.

Рекла ми је да ме воли. Разлетео сам се као гелер. Експлодирао сам. Имплодирао такође. Радио сам шта год ми је пало на памет. Подетињио начисто, што да не. Радовао се, веселио, смејао, љубио кишу и грлио стабла дрвећа. Дуго ми је звонило у глави од тих речи. Опило ме, напојило то топло волим те. Живот је леп, живела љубав, мислио сам. Не знам тачно када су се те њене речи охладиле и као кучина разнеле низ ветар.

СМРТ МАО ЦЕ ТУНГА

Професор дијалектичког материјализма, јединог истинитог погледа на свет, био је врло једноставан човек и све је објашњавао крајње једноставно, јер *истина је једноставна а лаж компликована и премазана свим бојама!* Суштина дијалектике и света садржана је у аксиому: све на свету је *ствар у процесу и процес на ствари* – нема ствари која није у процесу нити процеса изван ствари!

Испита се нисмо бојали. На прво питање довољно је било цитирати речени асиом, мајку свих знања и мудрости. Ни друго питање није било тешко – навести неки пример, рецимо *вода се хлађењем леди, загревањем испарава; процесом мења агрегатно стање, али чува свој идентитет H₂O...* Или: *дрво се сезонски мења, али увек остаје специфична материја органске природе...* Пример је могао бити из било које науке – професор се лако кретао по свим наукама, јер дијалектика је – свестраност! Е, треће питање није било мачији кашаљ, то је било питање изван уџбеника, да се види лична способност дијалектичког расуђивања. Мада нисам збуњив, уздрма ме питање: *Шта ће бити са Кином после смрти Мао Це Тунга?*

То епохално питање – почех начелно – захтева мултинаучни приступ... Пре свега, морамо имати на уму да Кинези не трубе јавно о својим проблемима као трули Запад. Они све раде тихо и темељно, постепено, по етапама,

без журбе. Уз то, треба имати на уму да друг Мао последњих година не троши енергију без нужде – други читају његове реферате, а он, ради народне подршке и аплауза, махне руком. Из политике и психологије треба прећи на примењену науку. Кинези су велики стручњаци за балсамовање, а примениће и важан изум из биологије – Галванијево откриће да и мртве жабе помоћу електроимпулса покрећу ножице као живе... Укратко, применом свих дијалектичких знања којима савремена Кина располаже, велики вођа ће, као галваниста, бити балсамован у усправном стању, његове реферате ће други читати, а он ће покатакд, са осмехом, поздрављати народ махањем. За смрт друга Тунга чуће се тек за сто година, а дотле ће Кина решило то велико кадровско и персонално питање и мирно наставити свој развој.

Да је била тишина у сали, добио бих чисту десетку! На жалост, неки жагор и смејуцање баш док сам ја говорио пореметили су професорову ведрину. Тако, и поред толиких наука које сам укључио у дијалектичко умовање, ја добијем деветку!

ПОГЛЕДИ

Сваки пут погледа у мом правцу. Гледа ли у мене, или иза има нечег толико занимљивог?

Толико пута сам замишљала његов поглед на мени. Видим га, тако чисто на поподневном сунцу, седи пије кафу са другом. Седам, иза мене је зид. Да ли ће погледати?

Fuck!

ВЕЧЕРА

Осмотрио је дугачко, бело сечиво бритве, пошто га је обрисао о рукав, склопио је и ставио у цеп. Покретом руке је почистио мрве на под. Вечера је била готова. Сумрак је улазио кроз прозор и бивао све тамнији. Изнад главе је висила гола сијалица која још није била упаљена. На столу домаћа сланина и хлеб и флаша ракије на пола испијена. Пожелео је да се сети нечег што је давно заборавио. Осетио је само тежину година које пролазе. Почешао се иза увета, накашљао и запалио једну од јефтинијих цигарета. Тада гласно рече:

Милице, било би добро да сада попијемо кафу.

Чуо је свој глас како одјекује празном просторијом. Пожелео је да заборави нешто на шта је непрестано мислио. Пре седам година је био кишни дан када су Милицу, његову супругу, сахранили након кратке и опакe болети.

ОКО

Око је ум, али многи слуђени сопственим јабучицама које ништа не обухватају, никако да икако схвате то. Око, бескрајни Ум у који увиру светлосне формуле из два рођењем дата језера подно виске стрмени од људи прозване Чело. Тачније, литица подно сваке фонтанеле у свет призваног човека.

Љиљана Ћук

ЉУБАВ ДО КРАЈА ЖИВОТА

Касни за мојим мислима можда 2 mm. Где ја, ту и он. Кога ја загрлим, и он га шчепа. Није лош, само је мало неотесано послушан. Го је ко рупа, као празан пиштољ шкљоца, мајордом, посиљни, другарчина, још мало па људина. Могла бих да му дам пар дана годишњег, али би се он претварао да је отишао, слугерања непобитна.

На крају морам да признам да ми је омилио. Сјајан момак. Не, страва је он без све шале.

Моја костур, мој хрт.

СУТОН

Сутон је. Препознајем своје стопе. Увлачим се у змијску кошуљицу свог неповратка. Сањам. Стојим уплашена. Загледана у себе. Опчињена. Вичем у празно. Јека, бол, сан, чежња, суноврат... Стојим. Замишљена. Знам да постојим у времену и простору. Тражим своје просторе. Уроњена у време. Гуши ме глиб. Блато у очима. Усне зидају непостојеће мостове. Клизи ми време кроз прсте и нестаје. Троши се замишљено постојање. Данас ћу бити у себи.

АСТРОЗОО ВРТ

Још увек сам неодлучан. Зурим у старо електро-
литно екранско поље – произведено још крајем 23. ве-
ка. Економско пропагандни програм:

Купите наш лед – вичу са Севера – он се не топи.
Он се не топи!

Ватра која се не гаси! Само код нас – кличу сањив-
и Источњаци. Придошлице са Југа стидљиво нуде
прозирну одећу која се не цепа.

Ми, овај пут, не нудимо ништа

Најзад моја одлука је спала на двоумљење, одно-
сно колебање између наручивања синтетичког облака
(без неког нарочитог облика), пенасте зелене каше са
укусом искристалисаног кивија, или... Ипак ово друго.

Волим АСТРОЗОО врт. Не могу да одолим Орло-
вима са нашег Запада и њиховим механичким чељу-
стима у којим завршавају дивљи Балканци...

Свакодневно.

ПРИЈЕМ

Спортисти су слетели на главни аеродром. Шампањац се лепи за њихове дресове. Досадни новинари, представници медијских кућа су на пристојној дистанци захваљујући тврдим момцима из обезбеђења. Уследио је скупоцени банкет. Музичари пажљиво одабрани за ову прилику. Уручивање пригодних поклона, повластица, бенифиција, премија... Честитке највиших државних функционера, приватних бизнисмена, познатих личности из света филма и забаве... Стандардни протокол, већ виђени програм, очекивано присуство неизбежних званица... На изглед, пријем као и сваки до сад.

А онда су изашле девојчице и махале стидним длачицама!

ПОПЛАВА

Нити паука жудно плету замку између два багрема. Сенка паукове мреже светлуца над водом. Огризак давно бачен под клупу још на мраве чека. Капљица росе скривена под широки лист боквице скотрља се на влажну траву. Карпатске воде потекле равницом. Видокруг вода. Небо и вода. Нигде житних поља. Нигде оних села. Међа се грчевито брани. Јаша се раселио. Пчеле не зује. Птице некуд одлетеле. Да ли ће остати роде? Нема мравињака. Неће бити ни жеталаца. Јауче жена. Човек само одмахује руком. Показује пустош. Туту. Немоћан да заустави вал. Пукла брана. Пукла равница. Опет панонско море. Један врабац без милости цвркутом једе остатке моје самоће. Прхну у небо у невид. Испод клупе остадоше мрвице и његов цвркут. Улицом јечи уздах. Трактор с пртљагом накупљеног очаја крену пут Сечња. Тишина на рубу понора. Мук. Плетем своју чипку од сна и јаве. Куда? Ни старе швапсе куће више нема.

Мала љубавна прича у амбијенту зимске идиле, са новогодишње честитке, којом ми је 28. XII 1992. извесна госпођица Е. пожелела све најлепше у наступајућој...

Плавичаста белина снежних кровова, сладуњави мирис липовог чаја и снежна искрица која се топи на језику...

- Волим снег...

- Ја не... Волим звезде.

- Звезде су високо...

- Скочићу!

- Ја ћу те подићи...

Керови лају у даљини.

Беле звезде засипају трагове који одлазе.

Керови лају у даљини...

САВЕТИ

Поборник сам здравог живота и редовно читам рубрике у нашим дневним и специјализованим листовима које пружају корисне савете за дух и тело. Све ове текстове потписали су угледни професори универзитета, лекари специјалисти, врхунски нутриционисти и најбољи тренери. Када сам направио праву библиотеку од препорука за младалачки изглед, узео сам оловку и папир и сео сам да направим свој дневни план.

Пошто су у својим саветима сви експерти били сагласни да по осам сати треба радити и спавати, преостало ми је да организујем осам сати слободног времена. У тим је саветима писало да свакога дана обавезно треба шетати сат времена, да треба пливати двадесетак минута, бицикл треба возити пола сата, треба се смејати најмање петнаест минута (али чему?), да ТВ треба гледати до сат времена (ко издржи и толико), да секс треба упражњавати око пола сата (ако имаш с ким), да је пожељно кућног љубимца шетати 45 минута...

Био је то само део обавезних савета... Када сам сабрао време потребно за испуњење свих ових препорука, схватио сам да ми је за њих дневно потребно 56 часова.

Дакле, ови савети стварно продужавају живот!

ТРИ ПУТА НА ДАН

- Мислите да ће ово помоћи? – упита Михајло гледајући у рецепт који му је написан.

- Ништа се не брините - устаде доктор Јанко и испраћајући га настави:

У задњих шест мјесеци имао сам неколико случајева са истим симптомима и свима је ова терапија донијела велики напредак.

- Али, три пута на дан, у овим годинама? Да није мало превише?

- Потрудите се мало. Бар се ви политичари нисте навикли предавати тако лако. Сигурно имате још негдје да се снађете, онако, са стране – рече доктор смијуљећи се.

- Имам, није да немам. Али ви заборављате да сам ја у пензији већ неколико мјесеци. Да сам мало млађи, не кажем. А овако, нема се више моћи. Знате на шта мислим?

- Знам, али ако мислите себи добро, придржавајте се упута.

Застали су још један тренутак на вратима.

- Значи, првог мјесеца три пута на дан. Послије тога иде два пута, да би при крају терапије било довољно само једном у неколико недјеља узети мито. Тако ћемо смањивати дозу све док се ваше психичко ста-

ње потпуно не поправи и не привикнете се на нове
услове живота.

УСПОМЕНЕ

Толике године. Ко то слави?

Да знаш, долази „твоја Мила“.

Огледало не лаже. Вишак килограма, мањак ко-
се...

Група средовечних људи. Некима не знам име, не-
кима се не сећам лика. „Здраво свима“, изговара пла-
вокоса жена. „Здраво“, одговарамо. Не пружа руку.
Осмеси и климање главом. Мила, „Моја Мила“.

Постављен сто у локалном ресторану. Столица на
крају стола, и друга празна крај ње. Чекам. Она улази,
лута погледом, и седа на столицу насупрот мене.

Гледам је. Године је учинише лепшом и пожељ-
нијом. Погледи нам се укрстише. Подиже чашу, поди-
жем и ја своју.

Мила! Димитрије, одговорила је. Пружила ми ру-
ку. „Где си, дивно изгледаш?“

Беч, син физичар, кћи креатор, муж професор...
нисам трептао, нисам чуо, само гледам.

Да играмо, питам је. Није згодно, знаш већ, и
Смит ме чека. Код мојих је.

Ништа не рече о себи, упита... Препознајеш ову
четкицу за зубе, питах. Наравно, успомена на оно вече
крај језера.

То ти је, прича о мени.

Извадила је из џепа луткицу. Ово је твој поклон,
зар не? Одвези ме до куће, покажи ми град. А Смит?
Шта Смит?! Познати парфем, укус ружа, додир нокти-
ју на мојим грудима. Неке успомене никад не бледе.

НОВО ЈУТРО

Подижем ћебе. Развлачим се. Устајем. Крећем ка купатилу. Као и увек, не могу да га отворим. Брава се заглавила. Вежем косу. Умивам се. Перем зубе. Гледам се у огледало. И... Палим ринглу. Стављам кафу. Једна кашичица шећера и две кафе. Сипам у моју омиљену шољицу. Односим је на терасу да се брже охлади. Волим мало хладнију. И... Стварам себи „тренутак који ми припада“. Осећај јаке кафе ме тера на даље... Разбуђивање. Дуго га држим устима и гутам. И... Спремна сам да закорачим у то ново јутро.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–36(082.2)

И после приче – прича : најлепша остварења из ужег избора са конкурса за најкраћу кратку причу / (приредио Ђорђе Оташевић). – Београд : Алма, 2006 (Београд : Скрипта Интернационал). – 196 стр. ; 21 см. – (Библиотека Савремена књижевност / [Алма, Београд])

ISBN 86-84023-64-1

1. Оташевић, Ђорђе

COBISS.SR-ID 136460556